

BLOMMENHOLMS VEL

1911–1936

Vel-beretningen er bygget på Vellets protokoller og arkiv; for den eldre tid har Bærumsboken vært en for treffelig kilde.

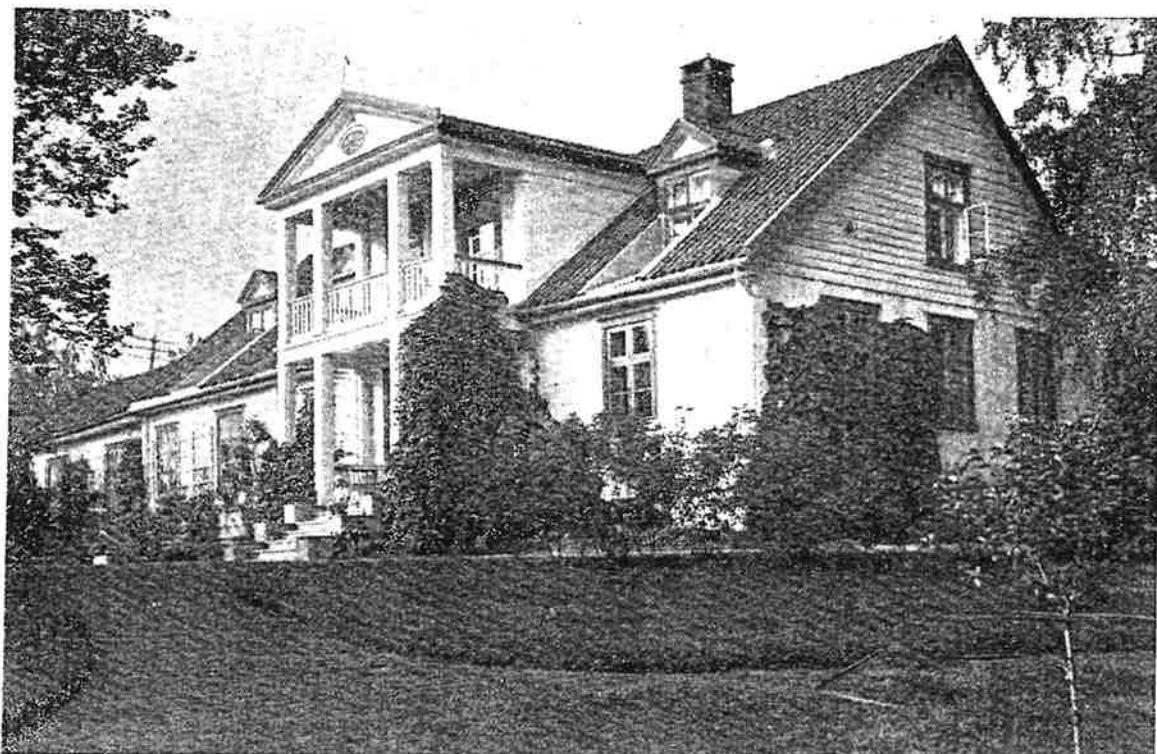
Gamle Blommenholmboere og tidligere styremedlemmer har også ydet utmerket hjelp, dels ved direkte bidrag, dels ved verdifulle oplysninger.

Når jeg er gått så vidt meget i detalj, og tatt med en del dokumentasjon, er det for at Jubileumsboken skal kunne være til hjelp og rettledning for senere tiders styrer.

På vegne av Blommenholms Vel har jeg å rette en hjertelig takk til alle som har hjulpet til å få festskriften i stand.

Blommenholm i september 1936.

Thorleif Løken.

Blommenholm gård.

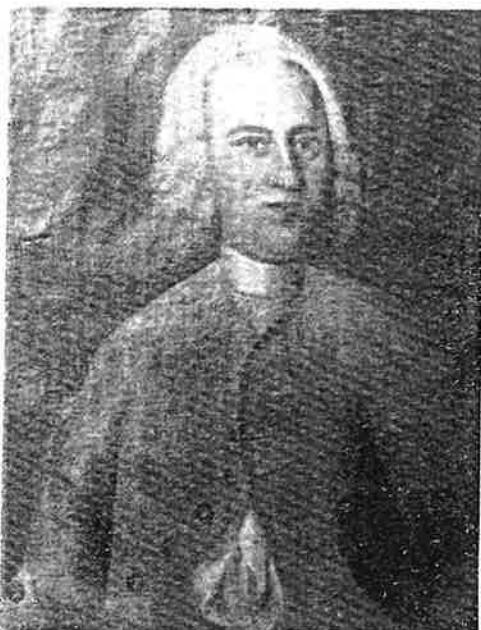
BLOMMENHOLM HOVEDGÅRD

GÅRDSNUMMER 9 I ØSTRE BÆRUM

Navnet er ikke særlig gammelt. Men gården selv er tidlig kjent.

Av et brev fra 1365, skrevet på Nesøen og trykt i Diplomaticum Norvegicum, får vi vite at Nesøgodsets eier, ridder og riksråd Jon Taraldsson, makeskifter med Alf Tordsson fem øresbol av Østre Frogner i Vestre Bærum med seks øresbol av «Yxahofdi i æystre Bergheimi er ligher j Hasleimsoghn».

Yxahofdi er det gamle navn på Blommenholm gård. Ifølge Bærums bygdehistoriker M. Tveten skrives det i 1575 Oxehoffuet og i 1723 Oxhoved. Rygh anfører i sine «Norske gårdsnavn» at navnet betyr oksehode og at det skriver sig fra åsen mellom Engervannet og fjorden. Gårdens vestgrense

Kammerråd Gustav Strømboe.

Fru kammerråd Strømboe.

var dengang Sandvikselven. Blommenholmnnavnet skal være kommet i bruk omkring år 1800.

I flere hundre år tilhørte gården det store Nesøgodset sammen med Kjørbo og en rekke andre Bærumsgårder og skiftet eiere med dette.

Til gården hørte Valstad (Hualstad) Ødegård. Gamle Blommenholmboere ved å fortelle at den grunn som Blommenholm jernbanestasjon er bygget på, blev kalt Øgarnsjordet før stasjonen kom.

I 1764 blev gården solgt til den kjente Christianiakjøpmann Morten Leuch, som kort tid etter solgte den til kammerråd Gustav Strømboe.

Tveten skriver herom i «Bærumsboken»:

«Strømboe hadde ifølge tradisjonen kjøpt sig titel som kammerråd da han skulde ekte en adelig dame, som for øvrig skal ha vært fra De vestindiske Øer og hatt noe farvet blod i sine årer. Johannes Engebretsen kom først som gårdsbestyrer til gården, og der utviklet sig et kjærlighetsforhold mellom

Blommenholm hovedgård etter maleri av J. F. Eckersberg, malt ca. 1860.

Skikkelsen i forgrunnen er Lars Ammerud.

ham og Strømboes eneste datter. Dette vilde foreldrene ikke vite noe av, da han var en almindelig bonde; men de unge holdt trofast ut og pleide å treffes i en lund vestenfor hovedbygningen. Denne lund kalles ennu Jomfrulunden. Og da foreldrene døde, blev de gifte og kom i flere år til å bo på Blommenholm.

Strømboe eide også Kjørbo, Nesøen, Øde-Hamang, Skomakertangen, Kalvøen, Borøen m. m. Han skal ha ført et stort hus og måtte etterhånden selge eiendommen. I 1782 solgte han til Conrad Claussen på Bærums Verk $\frac{2}{5}$ og til Jon Sørensen i Sandviken $\frac{3}{5}$ av Sandviksgrunnene, engeløkker, strander, fiskeri,

Lars Ammerud.

dog undtatt Malmplassen, en tomt og en engeløkke som er til bruk for Bærums Jernverks eier mot en årlig avgift av 5 rdl., så og en grunn, hvorav Jon Sørensen svarer årlig 8 rdl. Året etter måtte han også selge Kjørbo m. m.»

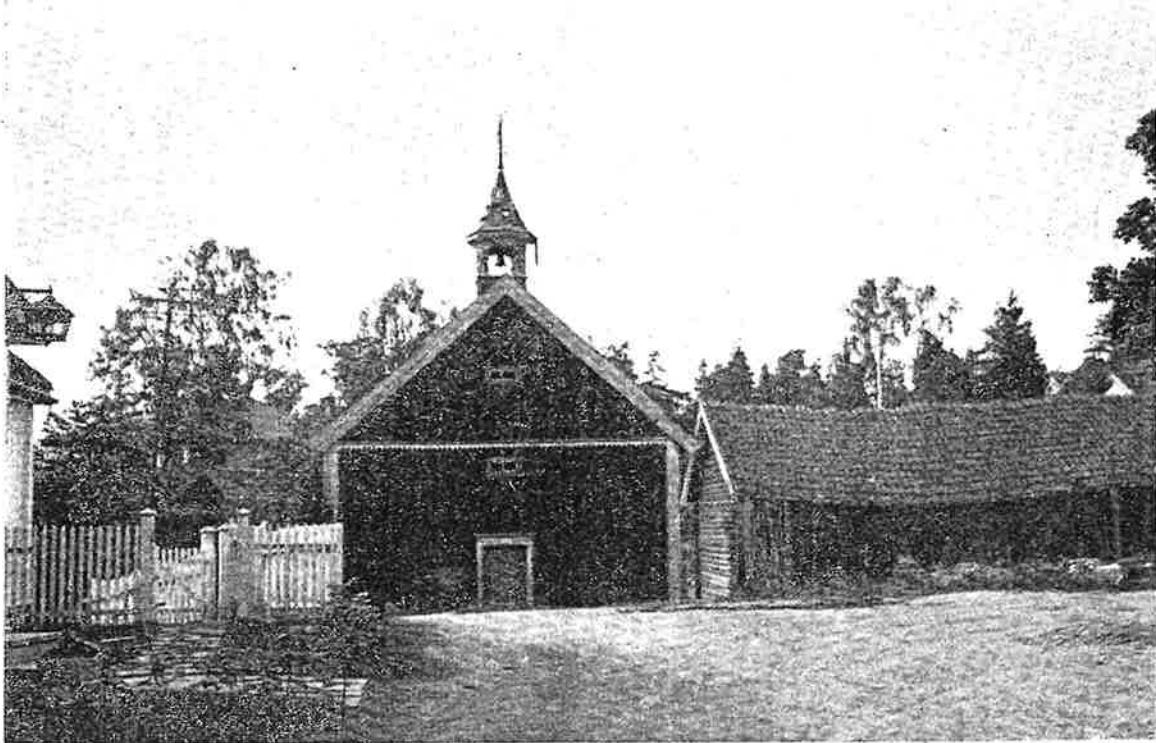
I denne periode blev «en lille ø, Danmark kallet» og et stykke av Vestre Oksehovedåsen solgt fra. Gården er ennu i 1840 i Strømboes familie. Dette år blev den

solgt til Lars Gulbrandsen Ammerud for 4000 spesidaler.

Lars Ammerud var fra Ammerud i Østre Aker og huskes ennu av gamle Bærumsfolk som en særdeles snild mann. Han hadde først kjøpt Haug i Østre Bærum, men denne eiendom blev tatt igjen på odel. Hans hustru het Ingeborg. De hadde ikke barn og testamenterte gården til en søsterdatter, Caroline Johnsen, datter av forvalteren på Brekke i Maridalen. Han var fra gården Ås i Østre Bærum, men familien kom oprinnelig fra Horsle (Hosle), gården sønnenfor og er således en gammel Bærumsslekt som kan følges tilbake til ca. 1600-tallet.

Lars Ammerud skal ha vært en dyktig jordbruksmann, og var en av de første som tok til å kjøre gjødsel til eiendommen fra Christiania.

Caroline Johnsen som fikk gården ved testamente, ble gift med cand. jur. C. H. Halvorsen, som overtok den i 1872. Halvorsen var i mange år hovedkasserer i Christiania Sparebank og spillet en betydelig rolle i Bærums kommunale historie i 1880- og 1890-årene.

Stabburet på Blommenholm hovedgård.

Gården utgjorde på denne tid ca. 1000 mål. Hovedeiendommen blev i 1898 solgt til et konsortium bestående av advokat Rolf Jacobsen, Skjelderup, O. Holter og J. Schøyen for 160 000 kroner, mens Halvorsen beholdt *Sjøholmen* ved Sandviksbukten (ca. 50 mål) og bodde der til 1915, da ingenør Clarin Mustad kjøpte denne eiendom.

Den første villaeiendom utskiltes i 1876 idet pastor Johnson kjøpte *Fredheim* (nuværende Munchs pensjonatskole). Senere solgtes *Bratås* til sekretær Otto C. Halvorsen, *Hasselbakken* til pianofabrikant Hals, *Bergheim* til kjøpmann H. E. Dahr (nu grosserer Lauritsens) og *Skogtun* til organist Peter Lindeman (nu grosserer Haagensens).

Hovedbølet blev av det tidligere nevnte konsortium i 1903 solgt til overrettssakfører, ingenør *Chr. Homan*.

Om dette avsnitt i gårdens historie leser vi i «Bærumsboken»:

Bjerkelunden.

Av Blommenholmsangen: *Under bjerkens kroner* *glad hver morgenstund,*
 i den fagre lund *:/: Som i kirke stor*
 fuglesangen toner *et usynlig kor. :/:*

«Homan har senere utparsellert gården. Særlig efter at det ved Homans anstrengelser og på hans bekostning lyktes å få stoppested for jernbanen, er der på Blommenholm vokset op en vakker villaby med bedre regulering enn vanlig i Bærum. De mange byfolk som har slått sig ned her, ofrer meget på sine haver, og mange av disse er rene mønster bruk. En severdighet på Blommenholm er også den såkalte «Birkekirke», en prektig bjerkelund, vest mot Engerdalen, med sjeldent høistammede bjerker på begge sider av en åpen plass i skogen. Her holdtes engang et større misjonsstevne hvor biskop Heuch var hovedtaleren. Lunden har også vært brukt som 17. mai festplass.»

Fru Caroline Henriette Halvorsen, f. Johnsen,
født 29. 4. 1843, død 1. 1. 1918.

Overrettssakfører C. H. Halvorsen,
født 15. 10. 1837, død 27. 8. 1924.

MINNER FRA DET GAMLE BLOMMENHOLM

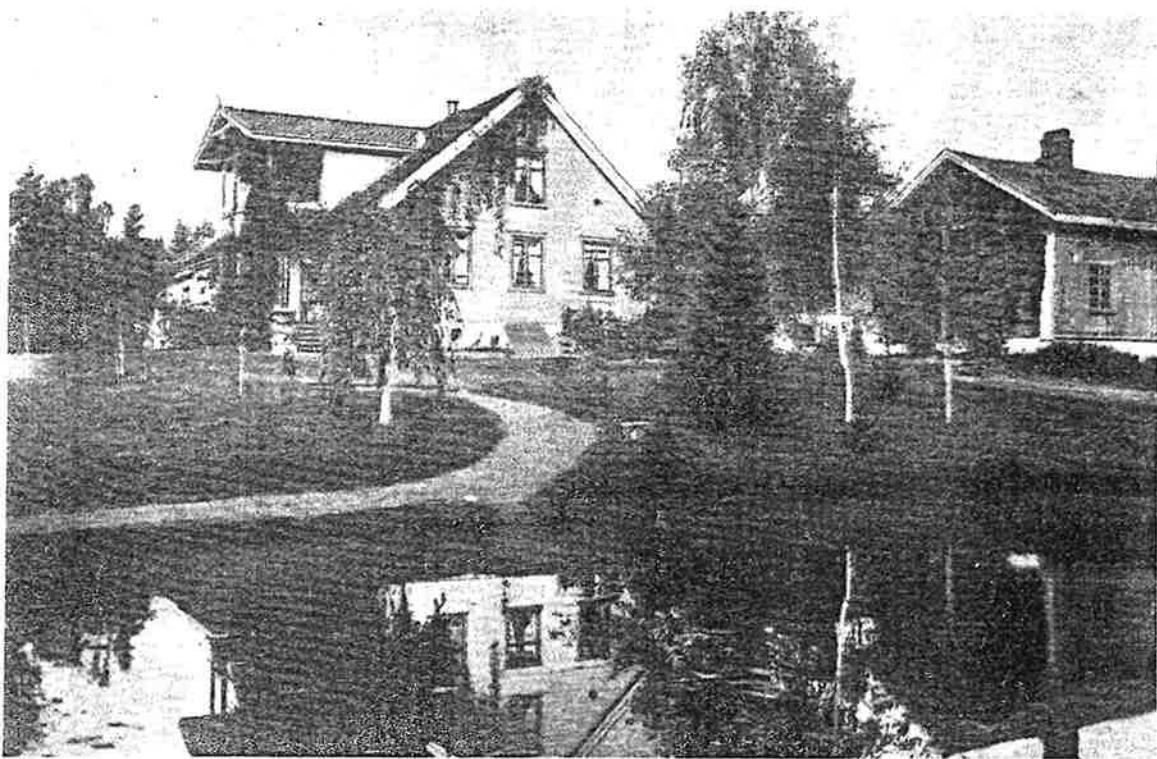
Av Anne Halvorsen

Navnet Blommenholm kjenner man ikke oprinnelsen til. Det har vært gjettet på navnet Blom, men ingen forbindelse er funnet mellom dette familienavn og eiere av gården. Andre antagelser er at den lå som «Blommen» i den vakre eiendom, eller at navnet kom av den gamle (danske) betegnelse for blomst, blomme. Det var antagelig ekteparet Engebretsen som omkring århundreskiftet omdøpte gården fra Oksehoved til Blomsholm, senere Blommenholm.

Lars Gulbrandsen Ammerud, eier av gården fra 1840, var gift med Ingeborg, som døde tidlig og barnløs, og Ammeruds søster Mathilde overtok husholdningen hos sin bror. Ammerud var en staut bonde, snild og avholdt og meget glad i sin gård. Han gremmet sig derfor sterkt over at jernbanelinjen blev lagt over de beste jorder foran husene. Han skal ha tilbudt fri grunn for å få lagt den bak disse, men stigningsforholdene

tillot det visstnok ikke. Sterkt skjemmende reiste det høie jernbanelegeme sig og stengte for utsikten. Et gammelt maleri av J. F. Eckersberg († 1870) viser gårdenes frie beliggenhet med ubrutte jorder ned til den Gamle Drammensvei. Her sees også våningshuset i den gamle skikkelse uten veranda på forsiden. Av samme maler finnes et bilde fra Enger av Kjerringløkka (jordene nedenfor Jomfrukroken), Engervannet, tidligere Folanger, og Sandvika med Skaugumsåsen mektig i bakgrunnen, samt et mindre bilde av den gamle stuen på Sjøholmen. Maleren Eckersberg, som en tid bodde i Bærum, var godt kjent på Blommenholm, og maleriene er nu i familien Halvorsens eie sammen med to store oljemalerier av kammerråd Strømboe og frue, maleren er her ukjent.

Da gårdbruker Ammerud døde i 1872, overtok mine foreldre, sakfører Carl Herman Halvorsen og Caroline Henriette Johnsen, gården Blommenholm. Kort etter i 1873 var Vestbanen ferdigbygget til Drammen, og min eldste bror husker at han stod og så på åpnings- eller befaringstoget som bestod av åpne godsvogner med havebenker, og han var stolt over at far var med i dette nye kjøretøi. At jernbanestigningen var ster skaffet oss barn mange interessante oplevelser. Ikke sjeldan stanset, særlig godstogene, på strekningen mellom Presteveien og den Gamle Drammensvei, og bud måtte sendes etter forsterkninger, eller toget deles og føres frem til Høvik i to partier. Det var god tid til det da det var langt mellom togene den gang. Den store stigning tvang maskinisten til å fyre så gnistene føk; i mørke artet det sig som det rene fyrverkeri, og i tørre somre antentes gresset langs linjen og forvoldte større og mindre brande, da gjaldt det å klemte med stabbursklokken for å samle folk, som så med svære grener slo ilden

Gammelt fotografi av Blommenholm hovedgård.

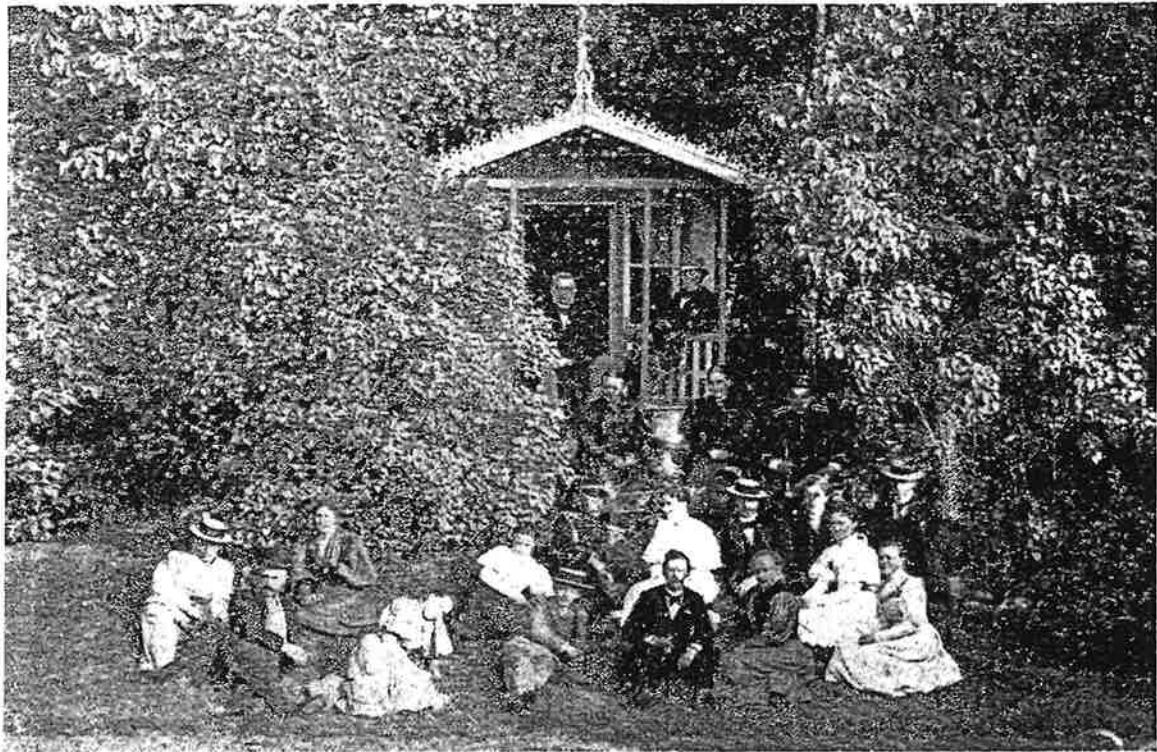
ned. Sandviksåsen var truet av en stor brand, og høiden overfor Blommenholm stasjon mistet sine vakre bjerker ved en slik anledning.

Far sa op sin stilling hos advokat Birck i Christiania for å drive gården selv med støtte av husmannen Arne i Enger, men gikk etter et par år tilbake til jussen, opprettet eget sakførerkontor i byen, og praktiserte der og i Bærum for så fra 1879 å gå over i bankvirksomheten. Han var kasserer og kontorsjef i Håndverkernes Sparekasse, kasserer i Christiania Realkreditbank, og var hovedkasserer i Christiania Sparebank fra 1890 til 1914.

Gårdsbruket blev forpaktet til Marius Sørsdal fra Lier, men noen år senere ansattes dennes bror Petter som fullmektig, og da gården solgtes i 1898, som forpakter til 1908. Da overtok en yngre bror Karl forpaktningen til han døde i 1916, og fra dette år den nuværende forpakter, Harald Sørsdal, en nevø av de tre ovennevnte brødre.

Kommune og politikk. Sakfører Halvorsen kom straks med i Bærums kommunale liv. Han var i 26 år medlem av herredsstyret, fra 1873—1898, herav 15 år som ordfører, likeledes 13 år som overformynder. Han var med i stiftelsen av Bærums Sogneselskap i 1875 og innvalgt i det første styre. Ved forskjellige tiltak støttet selskapet husflidssaken, hagebruket, jordbruks- og kvegavlen. Oprettelsen av Bærums Sparebank skyldes også dette selskap, som i 1877 nedsatte en komité (sakfører Halvorsen, lensmann Helmer, seminarbestyrer Kobberstad), og i november 1878 åpnet banken med Halvorsen som forstanderskapets og direksjonens første formann. Ved Sogneselskapets 25-årsfest blev han valgt til æresmedlem. Dessuten satt han i direksjonen for Akershus Brandassuranseforening i 36 år.

Det var ikke bare kommunepolitikken som interesserte, men også statspolitikken. Far tilhørte det konservative parti, og da «Novemberforeningen» blev stiftet i 1879, tok han øieblikkelig virksom del i arbeidet for denne organisasjon mot venstre, og i 1884 blev han formann i styret for «Bærums konstitusjonelle Forening». Han var gjentagne ganger valgmann og blev stortingssuppleant for Akershus i 1889—1891. Professor Koht skriver om fars politiske virksomhet i Bærumsboken: «Hans ord hadde megen vekt innenfor høire, og hans organisatoriske virksomhet hjalp i høi grad med til partiets seier ved stortingsvalget i 1888. Han kunde ved denne leilighet blitt valgt til stortingsmann for amtet, men han trakk sig frivillig tilbake, og opfordret sine venner til å stemme på statsminister Løvenskiold. Dermed stengte han faktisk for sig den politiske løpebane, som ellers sannsynligvis hadde ligget ham åpen, og Bærum alene fikk godt av hans arbeide for

Havefest hos Halvorsens.

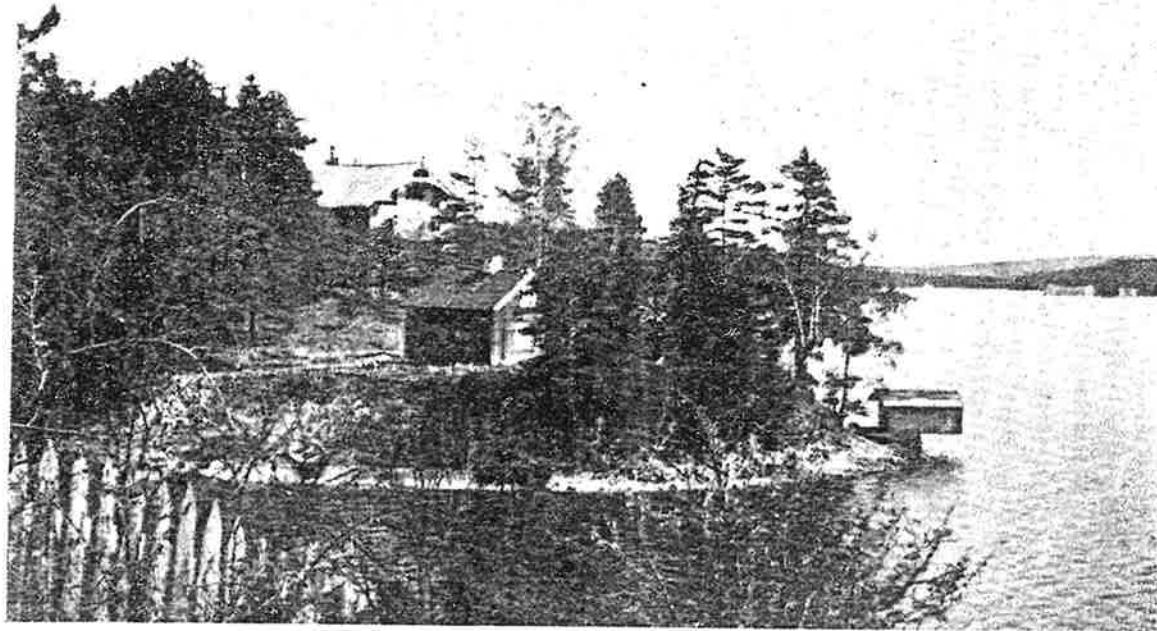
offentlige saker — her var han den ledendemann i 80- og 90-årene.»

Da far sluttet i kommunestyret, blev han overrakt en vakker gave bestående av en sølv jardinière med krystallskål fylt av deilige roser, og to store sølvkandelabre med inskripsjonen: «Takk for langt og trofast arbeide. Bærums kommune 1899.» I 1912 blev han ridder av St. Olavs Orden for almennyttig virksomhet.

Livet på gården. Da husbonden på Blommenholm var så sterkt optatt av bank- og kommunearbeid, blev det husfruen, «frua» populært kalt, som stod for styret hjemme på gården. Med folk i kosten som skulde ha sine fem måltider daglig, 8 barn, guvernante, husjomfru og tjener var det ikke småting å stå for, særlig da kontor- og skoletid for mann og sønner i Christiania krevde forskjellige middagstider. Den store have hørte med under fruens domene, og det var en stadig kappestrid med gårdsbestyreren om å få folk til havearbeid i rette

tid, — alt gårdsarbeid var vel viktigere enn det «graset» (grønnsakene) i haven, mente han. Mor var med hensyn til dyrkning og bruk av grønnsaker og frukt forut for sin tid, fikk også flere premier og diplomer ved bygdens havebruksutstillinger. Fjærkreet hørte inn under kjøkkenregionen, og vi døtre måtte etter tur være assistenter her, mens duehuset hørte sønnene til. De mange gjess og ender holdt den velfylte dam foran huset så deilig fri for grønske. Sveiseren passet fjøset med stort og smått kveg og gårdsquarene stallen. Ca. 20 kjør på båsen blev i den tid regnet for et ganske bra fjøs og svarte vel til de 400 mål dyrket jord og 600 mål havn og skog som gården dengang bestod av. Stallen hadde vanlig seks à åtte hester, deriblant militærhesten, «Tolleristen» kallet, en veldig ganger.

Det vakre gårdtun, omgitt av stolpebod, vedskjul, fjøs, lade, stall og to våningshus, velstelte og pene, var meget livlig i arbeidstiden og som tumlelass for barneflokkene, men med en forunderlig fred og ro over sig på søn- og helligdager. «Intet er så stille som en bondegård i hvile»; er det ikke så en av våre diktere har uttrykt det. På buferdsdagen om våren når alle krøterna slapp ut, og halvblinde av det sterke sollys med halene i været på stive ben stolpret ut gjennem fjøsdøren og fylte gården med raut og brøl, da gikk alle mann av huse for å feire de «umælendes» frihetsdag, og for barna var dagen en av årets store. St. Hansaften spilte også en stor rolle på gårdene i gamle dager. Rene bjerketrær ble hugget og stillet ved alle innganger og bak ovner, ener ble strødd på gulvene og blomster satt i glass og krukker, særlig de store solignende balblom. Tjære hadde det lenge lukket bak uthusene, man preparerte alt selv i den tid, og rømme

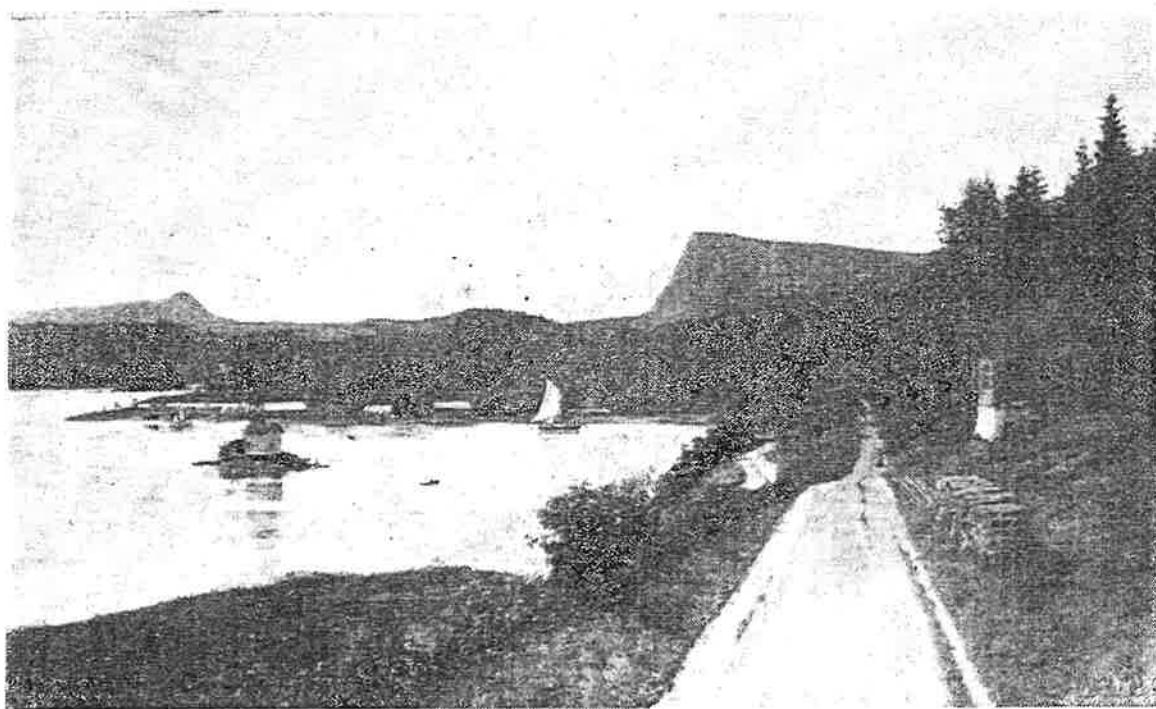
Sjøholmen 1898.

var spart de siste dager — å snakke til kokka som passet den store fløtegrøtsgryten, var ikke uten fare. Så toget man efter kveldsmaten op på «Toje», plassen mellem jernbanelinjen og lektor Løkens villa, og rundt den sprakende tjæretønne gikk dansen efter trekspillåten til langt på natt, husbondsfolk, husmenn, jenter og karer, store og små, alle var med å feire midtsommerfesten. Senere holdtes denne fest ofte på «Måkholmen» ved Sjøholmen med tjæretønner på flåte, så bålet speilte sig i sjøen og med mange innbudte gjester fra nabolaget.

Mine foreldre foretok en del forandringer med det gamle hus, veranda og altan blev også tilbygget og spisestuen utvidet, der trengtes mer plass da barna blev større. Inviterte man to à tre familier til søndags middag, blev man snart mellom tredve og firti til bords; det var mange barn hos hver, og innbydelsen gjaldt jo «tout la famille». Takket være fars virke i bygden blev bekjentskapene mange, og der var

fest over de store selskaper på Blommenholm. Da fyltes gårds-plassen med kjøretøier. Var det vinter, klang dombjellene som en fanfare når hestene svingte op foran trappen, og inn steg rimede, tuluppklædde gjester i alle fasonger — veiene var lange, og kulden sved godt i de åpne sleder. Det var gjerne bygdens prestefolk, prost Døderlein, prestene Johnsen, Grøndahl og Munthe-Kaas, seminarbestyrer Berg, verkseiere Harald og Nils Berg på Høvik Glassverk, gårdbrukerne Hanssen på Oust, Østbye fra Dalbo, Ellefsen på Grini, Øverland og Ramstad, forvalter Gløersen på Fossum m. fl. De fleste kommunemenn, det var jo gårdbrukerne som dominerte i bygden dengang. Mens damene underholdt sig forholdsvis fredelig med stoff fra hjemmene, teater og musikk, man var jo gjerne abonnent ved kammermusikkens konserter og på Christiania Theater, gikk det politiske bølger i herreværelsene. Hvor Ibsen og Bjørnson har tatt tidens politikere på kornet! Særlig i riksrettstiden gnistret det som ladet med elektrisitet, og samfunnets støtter skiftet med å måle gulvet, mer og mindre røde i hodene. Selv ved opbruddet mens damene innpakket i alle sine plagg satt som store blyter og ventet, var det vanskelig å slutte den høirøstede debatt. Den opvoksende slekt fulgte disse scener med våkne øine.

Dr. Elling Holst ved Ramstad nuværende stasjon var en hyppig gjest på Blommenholm. Han var en ivrig sjakkspiller og musikkelsker, som samtidig spilte sjakk med far på kontoret og fulgte våre musikkøvelser ved siden av, vandrende mellom værelsene. Med familien Ring på Ring-Stabekk blev vi godt kjent da mine eldste søstre gikk på skole hos frønnene Helga og Inga Ring, den siste i mange år en kjent og søkt musikklærerinne på Høvik. Skoleveien var lang, men

Gamle Drammensvei, ca. 1880, etter maleri av Hulda Grønneberg.

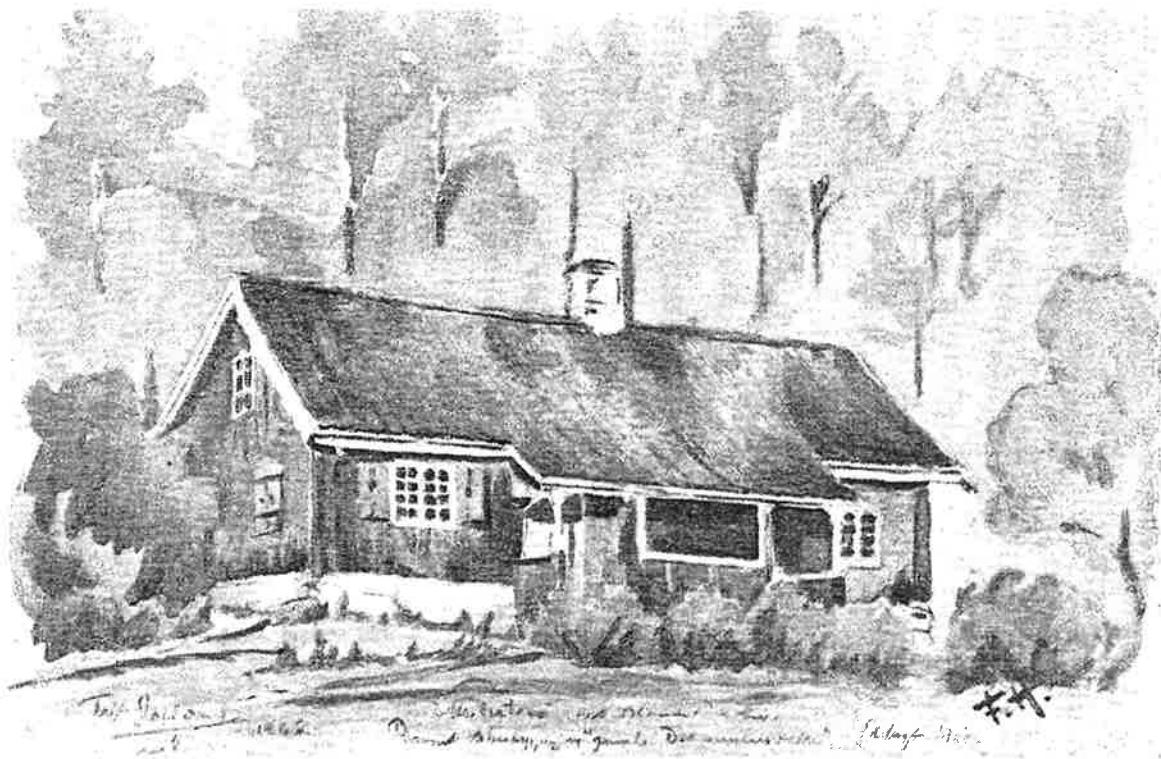
barna fikk hest og vogn og kjørte selv. Det var nok litt av en oplevelse å gå på skole på Stabekk slott dengang, det kan man forstå av Barbra Rings bøker fra dette sted.

Av andre familier vi kom i kontakt med, kan nevnes Dicks på Fornebo, Egers på Holtet, Sørensens på Fagerstrand, Plahtes, Bonnevies og Kiærs på Høvik. Der var ungdom i alle hjem, og foruten personlig omgang møttes man i vintermånedene i Bærums musikalsk-selskapelige forening i Sandvika. Møtene holdtes i Walles hotell, senere hos Harreschou (nu Løkke) en gang hver måned, og de var søkt ikke alene av Bærumsfolk, men også av gjester fra byen. Musikk-krefter hadde man jo selv i Martin Knudsen, Ellen Gulbranson, Sina og Inga Ring med flere, men også andre fant veien ut. Gamle professor Monrad fulgte selv sine barnebarn Cally og søster da de som ganske unge sang duetter her ute. Den danske forfatter Herman Bang leste sine verker, oberst Angell holdt foredrag over

Montenegro og spente halling i sognedrakt, mens bygdens ungdom i nasjonaldrakter svang sig i springdans og «Figaro» stilig blev opført av gamle og unge, ledet av mine foreldre og sakfører Østbye og frue. Der var glimrende stemning og megen hygge i foreningen.

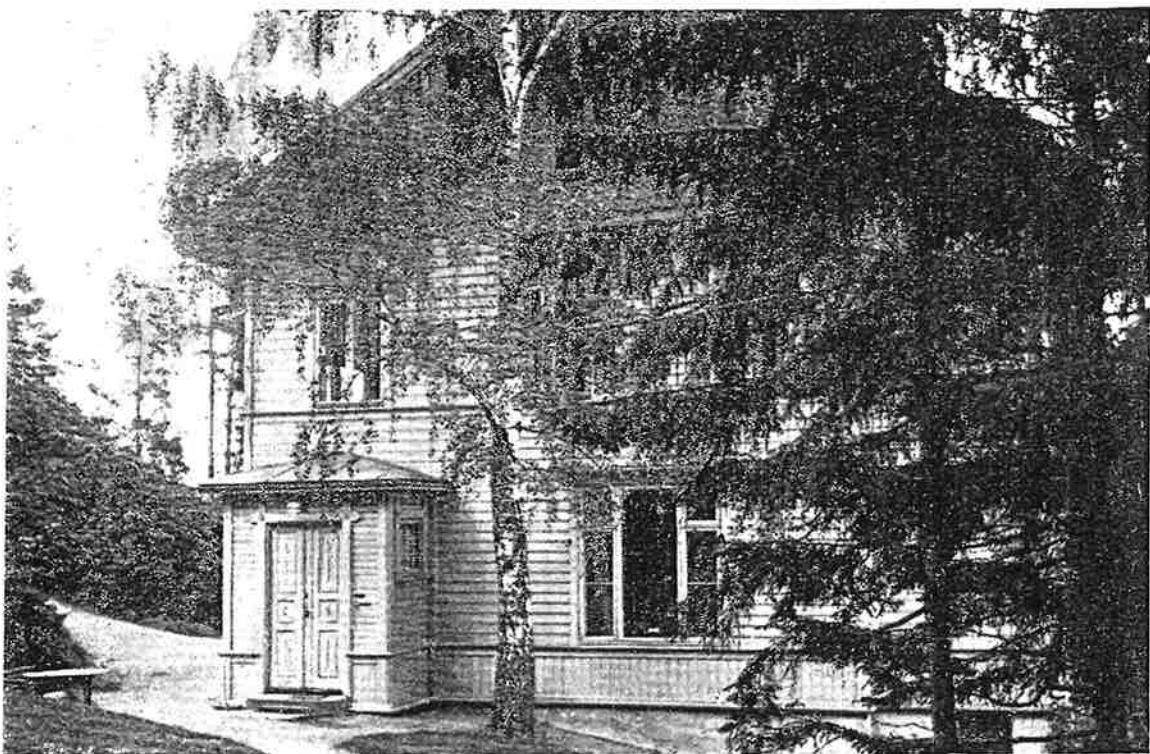
Gården som den var og de første innflyttere. De siste tredve, fifti år har helt forandret Blommenholms karakter. Hvor eng og kornakre bølget, ligger nu villaer tett i tett med vakre, velstelte haver; hvor skogen stod velvoksen og mørk, titter nu hus i hus frem i skogbrynet. Stasjonen med sitt anlegg, den bredsporede bane, hvor tog uavlatelig farer til og fra Oslo, veier med elektrisk belysning på kryss og tvers med tutende biler — eliminerer alt dette og billede av Blommenholm som det var, stiger frem. Den lå der som plommen i et egg eller blomster i en eng, og nærmeste grannar var eierne av Løkeberg og Ramstad med Kokkerud. Jordene syd herfor ned til hovedgården het «Myra»; der fantes en utlade ved Oksehodeveien. Den siste husmann bodde i plassen Enger, nordvest for Birkelunden. Ja, Birkelund, hvor du var vakker dengang mot nu! Granskogen stod tett og skjermende på begge sider, og svære bjerkestammer dannet søilerader langs den i en stor oval mens svaie, hvitstammede ungbirker nederst ved inngangen bøide sine lyse kroner mot hverandre og dannet portalen inn til helligdommen, Birkekirken; hvite anemoner dekket marken, et deilig blomsterteppe. Her levde man diktet «bryllup i skogen» med slutningsstrofen: «Kom ut, kom ut, ti birken er så skjønn en brud.» Intet under at fars artiumskamerat, biskop Heuch, gjerne fulgte opfordringen og preket her.

«Milesten», direktør Sommerfeldts hus, merkestenen stod her for en mil fra byen, var også en husmannsplass, hvor

Føderådsstuen Milesten. Akvarell av Fritz Holland 1898.

senere Lars skomaker bodde på livstid, herav navnet Skomakerskogen. Stuen har vært leiet ut bl. a. til agent Hans Brun, som kjøpte Store-Bratås. På haugen sønnenfor, nu bankdirektør Evensens, lå et lite hus bygget for løsarbeidere. Hit kom årvisst de velkjente grøftegravere, svenskene Anders og Per, originaler og rene mestere i sit fag, og meget efterspurt. Huset fikk klengenavnet «Lusvillaen», det omdøpte mor til «Lysvil». Overfor Toje, på den annen side av linjen, kaltes haugen «Andre-Toje», og bakkekammen i øst, Vesleveistrøket, hett «Øgarn» (Ødegården) med Øgårnsjordene. Videre over Blommenholmsveien, Opkjørselet kallet, bar det opover til Lille- og Store-Tomtebakken med Brynsjordet kilende sig mellom disse og skogen på den annen side, Preståsen, inn til Prestedammen. Her gikk Presteveien ned til Kjerringløkka. Prestenavnet antagelig etter presten Johnsen som bodde på Fredheim, og vel brukte veien til Haslum kirke. Hasselbakken var kanskje

Ingeniør Lindemans «Bråtås», før sekretær Otto Halvorsens.

engang husmannsplass. Her bodde mine foreldre en sommer, mens onkel Ammerud ennå levet, og et av barna er født her. Sjøholmen var også husmannsplass, blev så bortleiet til fiskere, men etter oppussing et yndet sted for sommergjester med baderett, vårt badehus hadde samme plass som det nuværende. Fiskerett hadde Blommenholm i Engervannet, og strandrett til sjøen, og det var mangen fet laks som ble bragt til gårds som landslott.

På Store-Bråtås (Stens) fantes et lite hus, senere påbygget, kjøpt av Otto Halvorsen og utleiet, mens han selv bygget på nabotomten, Lille-Bråtås, og brukte dette til sommerbolig, inntil han solgte sin gård på Akersbakken i Christiania, gjorde villaen om til vinterbolig, og flyttet ut til Bærum for godt i 1899. Onkel Otto var sekretær i Storebrand, i mange år inspektør for Eugenia Stiftelse og formann i Kristiania Kunstforening, som fra en hensygnende tilværelse blomstret op på

*Karine Karen Halvorsen f. Christiansen,
født 1. 9. 1847, død 18. 4. 1927.*

*Sekretær Otto Helen Halvorsen,
født 13. 1. 1840, død 8. 3. 1921.*

nytt gjennem hans mangeårige interesserte arbeid, herfor fikk han i 1921 Kongens fortjenstmedalje i gull. Sekretær Otto Halvorsen var gift med Karine Christiansen fra Hvaler, de hadde flere barn, hvorav advokat Otto B. Halvorsen er vel kjent fra det offentlige liv som stortingspresident og statsminister. Det var med glede og stor interesse min far fulgte nevøens politiske løpebane, de hadde meget felles å drøfte. Allerede som ung student virket Otto B. innen det konservative parti, og var i mange år en skattet foredragsholder, særlig for sin saklighet. Han blev gift med Kathrine Hofgaard, datter av skolebestyrer S. W. Hofgaard. Onkels eldste sønn Haakon var prest i Ullern til sin død 1921, og Helge († 1908) var artillerikaptein og gift med Cathrine Lorang, deres datter Ingeborg og hennes mann, ingenør Lindeman, kjøpte Bratås. Den yngste i søskjenflokkene, Julie Halvorsen, bor i den lille stuen på Bratås, og er vel kjent i bygden for sit arbeid med «Kvikk» for små og større piker. Kvikkhytten på Tanumhøgda vil bli

*Statsminister Otto B. Halvorsen,
født 28. 5. 1871, død 23. 5. 1923.*

stående som et vakkert minnesmerke over hennes store og opofrende arbeid.

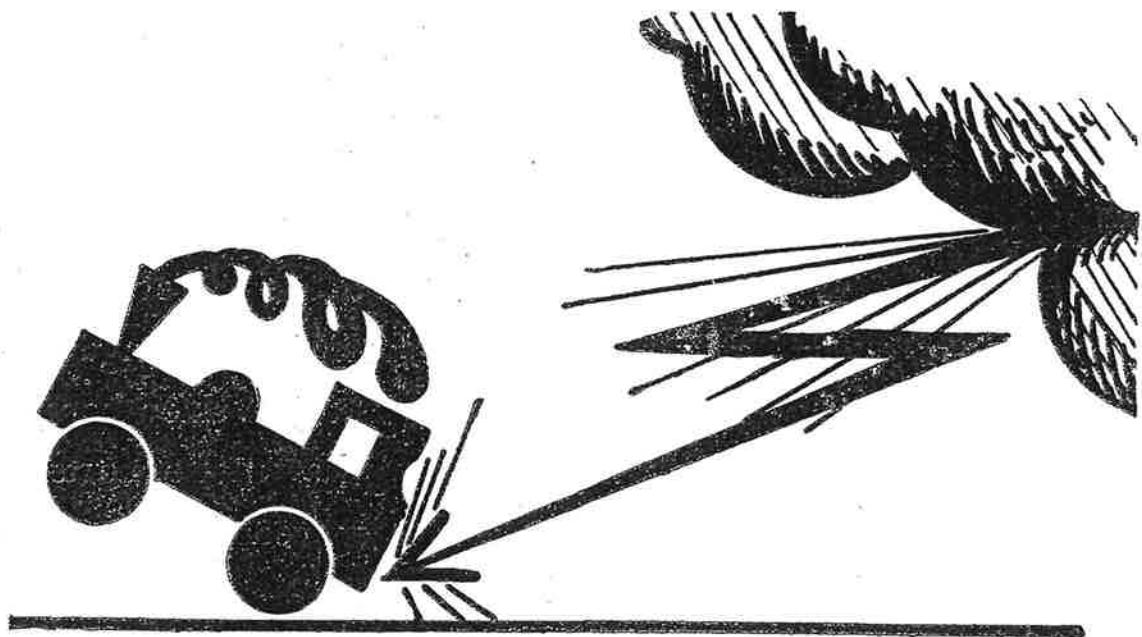
Barna og Sjøholmen. Av barneflokkene på Blommenholm valgte den eldste sønn, oberstløytnant Carl Halvorsen, den militære løpebane. Han gikk Krigsskolen og Centralskolen samt en gymnastikkskole i Stockholm. Han var gift med Bertha Caspersen, kjøpte og bodde mange år i grosserer Hurums hus på Høvik, men blev forflyttet

til Narvik for senere å bosette sig i Oslo. Som sportsmann og skiløper er han godt kjent i Bærum, også som vinner av gullmedaljen i Holmenkollen, og som militær var han en tid chef for hjulrytterne, Jegerkorpset, og er ridder av Sverdordenen. Dessuten var han en skattet gymnastikklærer helt til han i år fylte 70 år. To yngre brødre døde i en ung alder, Aage som cand. jur. og Trygve som arkitekt, han tok sin praksis i faget ved opførelsen av Høvik kirke, under arkitekt Biong. — Av døtrene blev den eldste, Inger, gift med kaptein Carl Bahr, Kristine med kjøpmann Andreas Sørensen (Brdr. Sørensen), Helene med doktor Martin Sandved, og den yngste, Mathi, med malermester Thorleif Iversen. Alle disse bor nu i Oslo.

Da ingen av barna kunde tenkes å overta Blommenholm, modnedes etterhånden tanken på å selge gården mot å beholde eiendommens «perle», Sjøholmen. Salget kom i stand, og våren 1898 foregikk flytningen. Villaen er bygget av arkitekt Johan Storm Munch, senere bygningschef i Aker og svoger av min

bror. Haven blev anlagt av mor høsten før med plantning av nøttehekken, frukttrær, inngjerding m. v. Livet på Sjøholmen pregedes sterkt av den store familie med tillegg av svigerbarn og deres slekt og en stor barneskare. Efter gullbryllupet, sommeren 1915, forlot vi Bærum og flyttet til Oslo. Selv hadde jeg mitt virke der i skole- og sosialt arbeid, inntil Ungdomsarbeidet i Bærum fikk mig til å flytte ut igjen. Her bor jeg nu i den lille, røde stuen på Skogtun, og har mellem trærne et glimt av Blommenholm, hvis minner jeg ved denne anledning har fått lov å skrive ned.

A/S BLOMMENHOLM

Det var ca. 900 mål A/S Blommenholm overtok i august 1903. Selskapet var et familieinteressentskap med overretts-sakfører, ingeniør *Christian Horrebow Homan* som hovedinteressent.

Fra Oslo-avisene vil man huske en iøinefallende annonse med ovenstående meget talende motiv: Elektrisiteten som bringer fart i Vestbanen og vil skape et førsteklasses villastrøk på Blommenholm.

Med stor energi gikk så Homan til arbeidet med utparseleringen. Han hadde jo også i kraft av sin allsidige utdannelse og tallrike studieophold utenlands de beste forutsetninger for å skape et stort anlagt villastrøk.

Det var jo ennu ingen stasjon ved Blommenholm, og det gikk ikke raskt med forhandlingene. Norges Statsbaner i de dager red ikke den dag de sadlet.

Veien til Høvik eller Sandvika var ikke så kort akkurat, og Vestbanen var nå heller ikke av de raskeste fremkomstmiddler.

Det var med andre ord endel motbør, og det gikk trått med salget av parsellene. Hvad gjør så Homan? Jo han setter i gang en buss mellom Blommenholm og Høvik til avbenyttelse for Blommenholmboerne. Den blir imidlertid nektet å trafikere Drammensveien, uvisst av hvilken grunn.

Efter årelangt arbeide fra Homans side blev det endelig en holdeplass ved Blommenholm, og det beste var at et og annet tog også stoppet der. Riktignok måtte han avstå all grunn, og bekoste såvel opførelsen av den første stasjonsbygning som ay plattform o.s.v., alt utført av jernbanens vedkommende etter regning — en affære på ca. 30 000 kroner.

Men en vakker dag lå stasjonen der, og den høitidelige innvielse foregikk den 10. mai 1910. Gamle Blommenholmboere taler ennu om innvielsesfesten med bevegelse i stemmen.

I september samme år utsendtes følgende innbydelse til reguleringskonkurranse:

Norske arkitekter og ingeniører innbys herved til konkurranse om forslag til regulering og utparsellering av det på vedlagte kart viste grunnareal.

De grønt angitte tomter er allerede solgt og delvis bebygget.

De veier der *må* bibeholdes, er merket med brun farve på kartet.

Forbindelsen mellom den gamle og den nye Drammensvei, samt kjørereveien til Blommenholm jernbanestasjon er gjenstand for endringsforslag. Den gamle Drammensveis planovergang over jernbanelinjen blir sløifet.

C. H. Homan,
f. 24. 9. 1867, d. 8. 6. 1933.

Jernbanestasjonen forutsettes, på sydsiden og på sin egen grunn, å få en forbindelse for fotgjengere fra stasjonen inntil underkjørselen på veien til Blommenholm gård.

På strekningen mellom samme underkjørsel og den nye veibro over jernbanelinjen i øst, antas der ikke å bli nogen adgang til stasjonen fra den på nordsiden av jernbanelinjen liggende del av Blommenholm eiendom.

De 5 vestenfor underkjørselen liggende planoverganger over jernbanelinjen kan bibeholdes.

Foruten de fornødne kjørereveier til hver byggetomt, hvilke i enhver henseende må søkes ordnet mest mulig økonomisk, må der fra de forskjellige deler av eiendommen legges fotgjengerveier med best mulig forbindelse, såvel til jernbanestasjonen som badehuset.

Under hensyntagen til eiendommens forskjelligartede terrengforhold tenkes tomrene inndelt med areal fra 2 inntil 5 mål og veinettet bør projekteres således, at man uten å forandre det, kan lempe på tomtenes størrelse mellem de angivne arealer.

Utkastet må optegnes på gjennemsiktig kalkerlerret i samme målestokk som det utleverte kart, men for å spare arbeide, utelates koteringen, idet forslagene ved bedømmelsen vil bli lagt over det koterte kart. Veinettet innlegges med røde streker, de solgte eiendommer med grønne og de nye tomtgrenser med sorte streker. Utkastet kan om ønskes ledsages av beskrivelse.

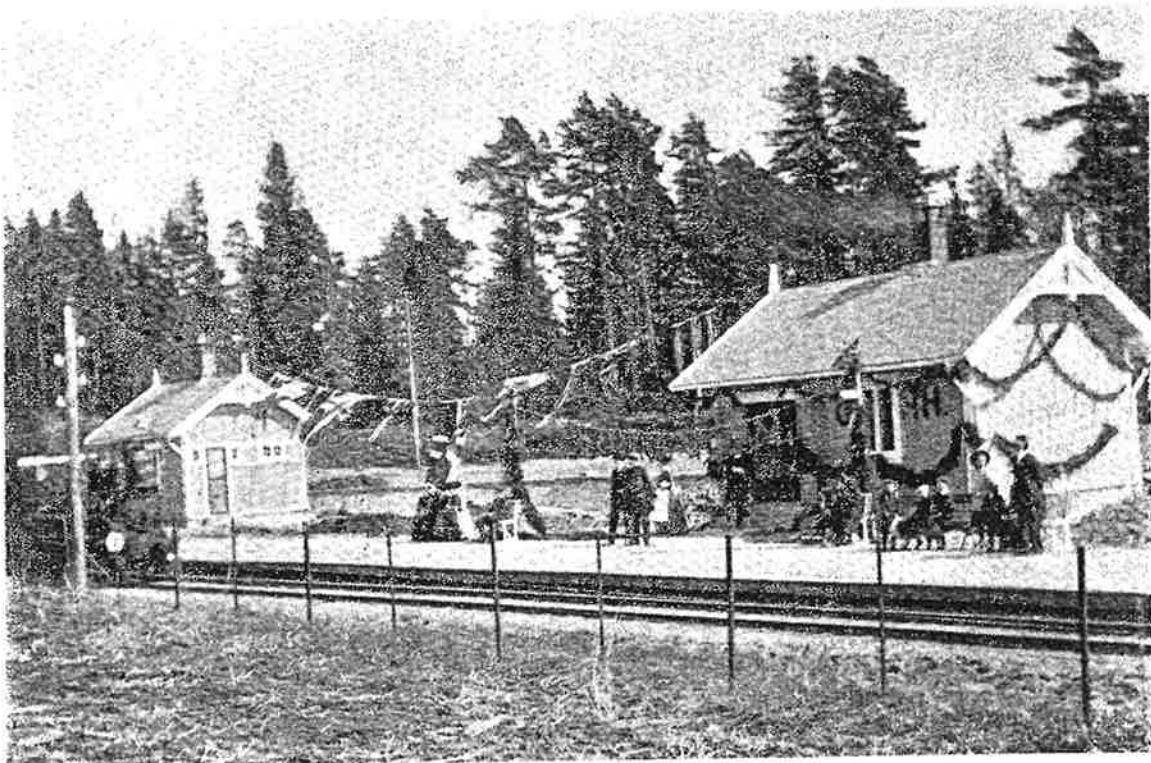
For de beste prosjekter til regulering og utparsellering av eiendommen utdeles:

En 1. premie med kr. 600.

En 2. premie med kr. 400.

Bedømmelseskomiteen forbeholder sig rett til å fordele de opstilte premiebeløp på annen måte.

Utkast som ikke inneholder besvarelse av den samlede oppgave, legges til side som ikke programmessige. Utkastene, som skal være forsynte med motto — ikke merke — og en med forfatterens motto merket, forseglet konvolutt, inneholdende hans navn og adresse, innleveres i rull, betryggende innpakket mot knekk, merket «konkurranse-utkast vedrørende Blommenholm i Bærum», til ingeniør Homans kontor, Søgaten 12, 2. etasje, i Kristiania, innen lørdag den 17. desember 1910 klokken 12 middag.

Åpningen av Blommenholm jernbanestasjon 10. mai 1910.

tretten av dem, «da de ikke bød noget særlig karakteristisk moment til opgavens løsning».

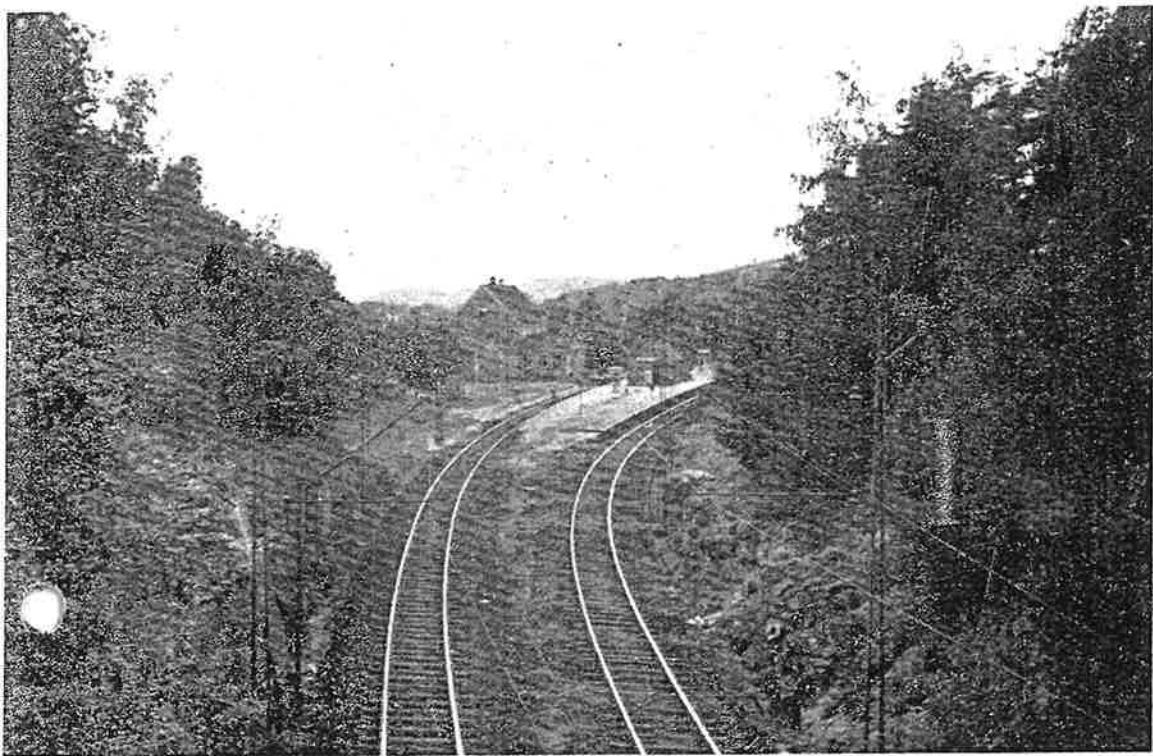
Det kan ha sin interesse å høre bedømmelseskomiteens uttalelser om de andre utkastene:

L.-nr. 1. «Lett adkomst». — Forfatteren har i det vesentlige bibeholdt gamle veier og levert et i hovedtrekkene vel gjennemarbeidet om enn noe skjematisk prosjekt, uten særlig karakteristiske momenter.

L.-nr. 5. «I hovedtrekk». — Ved veinettet er tatt hensyn til bestående kjøreveier og fotveier. Adkomsten til jernbanestasjonen fra den østre parsell ganske godt løst, til tross for at underkjørselen ikke er fortsatt som vei østover. Tomteinndelingen for en større del lite tilfredsstillende.

L.-nr. 4. «A penny saved is two pence earned». — Ganske godt veinett, dog noe vel meget bundet av gamle gårdveier og fotstier. Veståsen lite behandlet. Tomteinndelingen delvis uheldig.

L.-nr. 5. «Enkel». — Såvel kjøre- som fotveiene hovedlinjer ganske økonomiske med utnyttelse av de gamle veier. Tomteinndelingen i det vesentlige tilfredsstillende. Partiet nordvest for hovedgården

Blommenholm stasjon 1936.

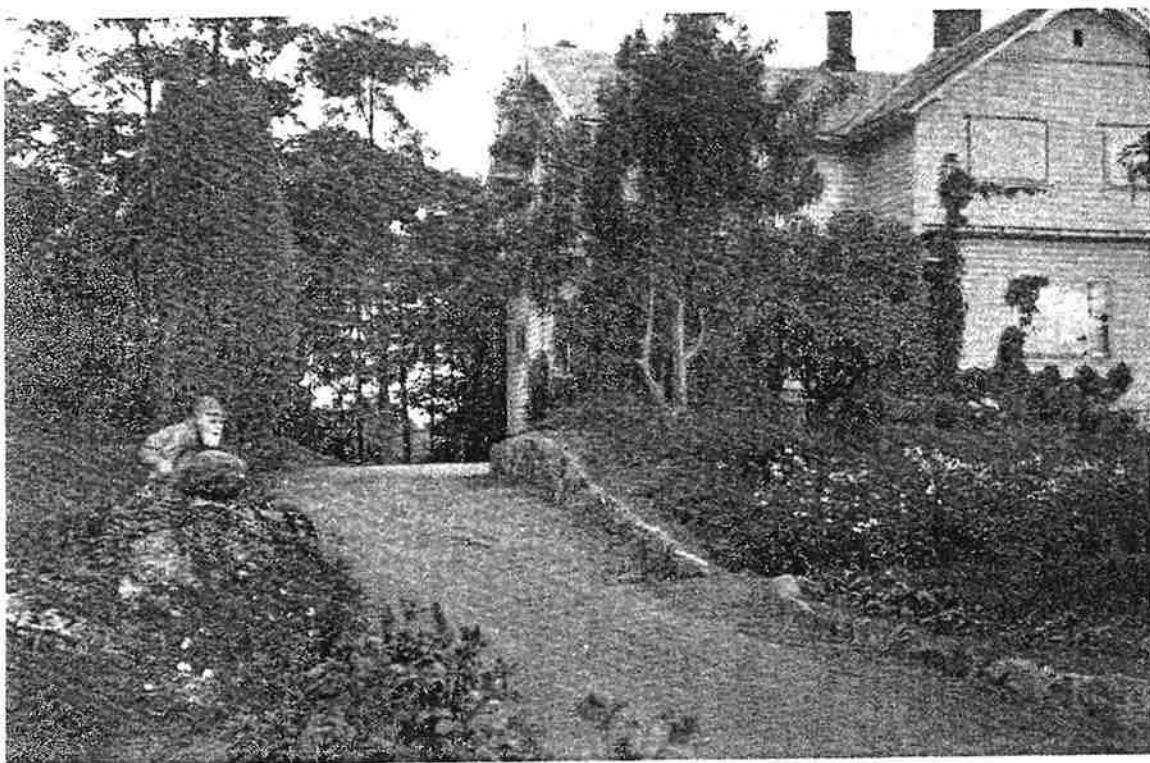
vel lang vei til jernbanestasjonen. Stigningsforholdene på fotveiene er tvilsomme.

L.-nr. 7. «Villaby». — Veinettet noget uredig, spesielt de store hovedlinjer til jernbanestasjonen og sjøen. De estetiske hensyn synes å ha spillet en vel stor rolle på bekostning av terrengets utnyttelse.

L.-nr. 10. «Du selger hurtig og er vis, åpner du barna et paradis». — Forhåndenværende veier i det vesentlige bibeholdt. Godt nytt veinett, idet estetiske hensyn er tatt uten å forringe de praktiske. Alleen i øst for hovedgården rett mot Knausen er vakker. Birkelundens bibeholdelse som naturpark er godt innpasset. Det terrenget der er avholdt til park og sportsplass, er det til bebyggelse minst verdifulle. Den midtre overgang over jernbanelegemet burde dog vært bibeholdt til lettelse for adgangen til sjøen.

L.-nr. 11. «Sanatorieluft, læger trenges ei». — Disposisjonen av veinettet har tiltalende momenter, men er noe vidløftig. Det viser sig ikke fullt forenlig med en bekvem adkomst til enkelte byggetomter, særlig på østásens sydskråning. Tomteinndelingen delvis mindre heldig.

L.-nr. 12. «Stopp». Veinettet er vesentlig overensstemmende med projekt l.-nr. 5. Eiendommens vestre parti er ganske godt ordnet.

«Tomtebakken». Før C. H. Homans, nu direktør C. F. Selmers.

Partiet nord for hovedgården derimot mindre godt, hvad adkomsten til jernbanestasjonen og sjøen angår.

L.-nr. 15. Alt. 1. — Projektet er bedre enn forfatterens alternativ 2. Tomteinndelingen ganske god. Hovedadkomsten fra jernbanestasjonen til veståsen visstnok bedre enn den nuværende og vesentlig overensstemmende med den ved projekt l.-nr. 21 valgte, om enn ikke så godt løst.

L.-nr. 16. «Villabyen». — Den største del av Presteveien sløifet, uten noen fordel. Hovedveien langs nordsiden av østre ås mindre heldig anlagt med vanskelig adkomst til byggetomtene. Tomtene har for øvrig delvis en uheldig form.

L.-nr. 17. «Bygg pent». — Har tatt spesielt hensyn til de allerede anlagte veier, men det samlede nokså vidløftige veinett er ikke således anlagt, at man ved en variasjon av tomtestørrelsene kan opnå en tilsvarende reduksjon av veilengdene.

L.-nr. 19. «Blommenholm Villaby». — Forfatteren har bygget på det bestående veinett, men det har ikke lykkes ham å opnå et helt praktisk anlegg av nye veier. Plan 2 for den centrale del av eiendommen viser bedre adkomst fra jernbanestasjonen til veståsen, men antas vel uøkonomisk.

Martin Skaus hus «Furuly» var den først bebryggede parsell (1905).

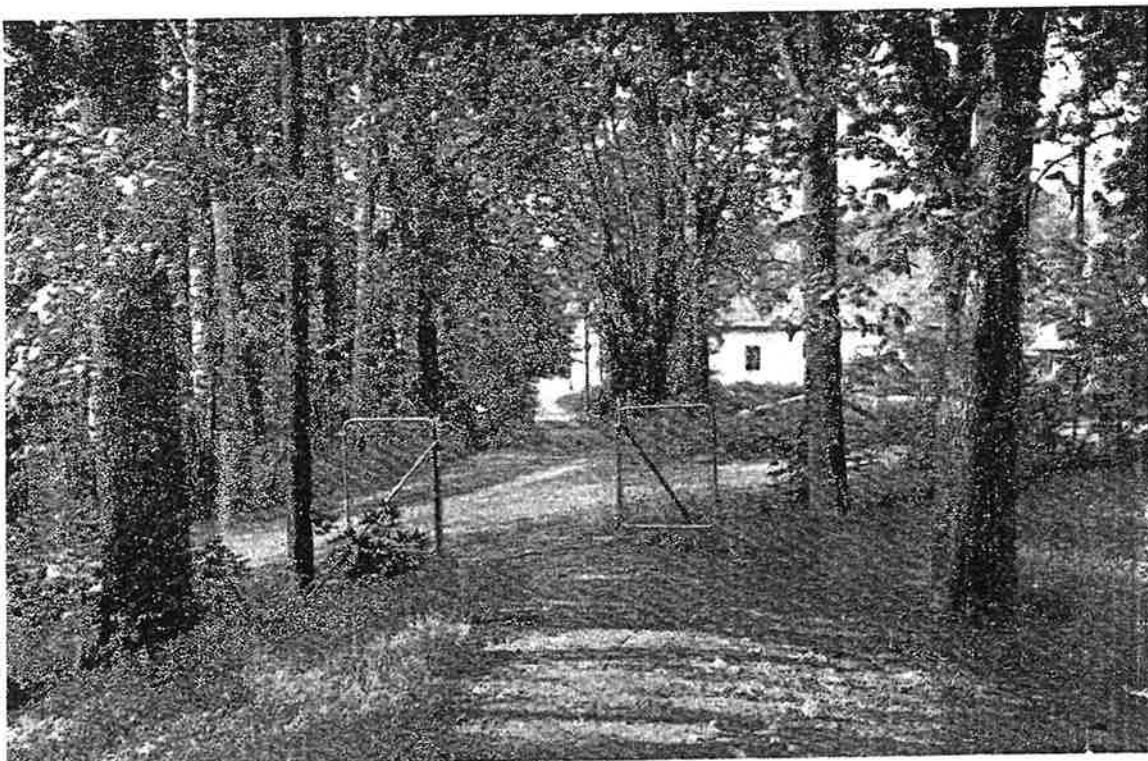
L.-nr. 21. «Homansbyen». — Projekter foreligger i 2 vel gjennemarbeidede alternativer med vesentlig samme hovedveinett og med god inndeling av henholdsvis større og mindre byggetomter. Forfatteren har tatt vel lite hensyn til de forhåndenværende veier. Den foreslår vei fra jernbanestasjonen vestover erkjennes å være bedre enn den nuværende, og det bør tas under overveielse om forandringen ikke er tegningssvarende. Med hensyn til den midtre overgang over jernbanelegemet gjelder det samme som nevnt for l.-nr. 10.

L.-nr. 25. «Når Vestbanen endelig engang». — Veianleggget ganske godt gjennemarbeidet med bibehold av de vesentlige eldre veier. Adkomsten til de enkelte eiendommer for det meste god. Tomtenes form delvis mindre heldig.

Komiteen må uttale sin anerkjennelse av det betydelige arbeide som er nedlagt av konkurrentene i denne forholdsvis bundne og vanskelige opgave.

Av de innkomne projekter må man fremheve som de der har ydet det beste bidrag til opgavens heldige løsning

L.-nr. 10 «Du selger hurtig og er vis, åpner du barna et paradis»,

Innkjørselen til hovedgården.

som tildeles 1. premie kr. 600.00 og l.-nr. 21 «Homansbyen», som tildeles 2. premie kr. 400.00.

Aksjeselskapet Blommenholm forbeholder sig den i programmet nevnte rett til mulig innkjøp innen utstillingens avslutning.

Ved betreffende navnesedlers åpning viste det sig at 1. premie var tildelt de herrer arkitekter Thune og Thürmer, 2. premie hr. ingeniør Ernst Bjerknes.

C. H. Homan.

Henr. Nissen.

Ad. Schirmer.

Utparselleringen tok dermed fart, og det solgtes i de nærmeste år ca. 335 mål, mens det til veier, stasjonstomt, fri grunn til det senere dobbeltspor o.s.v. blev utlagt ca. 100 mål. De øvrige 460 mål består av Preståsen, Birkelunden og den egentlige jordvei.

Denne blev i Halvorsens tid drevet av gårdsbestyrer *Marius Sørsdal*, som senere forpaktet gården. Efter ham fulgte *Petter Sørsdal*, og fra 1916 har disses nevø *Harald Sørsdal* vært forpakter.

Blommenholmveien fra jernbaneundergangen.

Harald Sørsdal er aksjeselskapets stedlige representant, og han har også vært en god mann for Vellet i mangen en vanskelig situasjon.

Selve hovedbygningen med tilhørende villatomt utgjør en parsell (br.nr. 68) og eies av generaldirektør *H. Horn*.

Homan hadde selv noen år tidligere bygget «Tomtebakken», som han dog vesentlig benyttet som sommerbolig. Denne eindom blev i 1918 solgt til bankchef C. F. Selmer, som ennu bor der. Skredder *Skau* var den første av parselleierne som fikk sitt hus ferdig.

Det blev bygget badehus og båthus, og det blev anlagt brygger, alt til avbenyttelse for parselleierne. Homan bekostet det elektriske lysnett, som senere blev overdratt til Vellet. Han anla veier og holdt dem vedlike til Vellet hadde vokset sig så stort at det kunde overta vedlikeholdet. Han søkte i det hele å legge alt til rette så beboerne kunde trives. Hans

Frk. Birgitte Brandt.

fremsynthet gav sig blandt annet utslag i at han ved klausul på alle parselleiere å være medlem av Vellet. Og når det i våre dagers kommunekretser heter at Blommenholms Vel er blandt de best administrerte i Bærum, så er Homans grunnleggende og målbevisste arbeide for å skape et velordnet og harmonisk miljø på Blommenholm, sikkert en av de viktigste årsaker.

Det er tegn som tyder på at han i sine siste leveår gikk trett. Han syntes nok av og til at han fant liten forståelse for sitt arbeide hos de offentlige myndigheter, særlig de kommunale, og det var jo også tider da han mente å spore noen utidighet blandt Vellets medlemmer.

Men hans hjerte hang nu allikevel ved Blommenholm. Også etter å ha flyttet var han ofte å se der. Han hadde vanskelig for å rive sig løs fra det sted som hans initiativ hadde skapt.

Homan døde plutselig sommeren 1933. «Asker og Bærums Budstikke» skrev ved den anledning følgende:

«Christian Horrebow Homan var født i Oslo og var sønn av den store grunneier i Homansbyen, advokat Henrik Olsen Biørn Homan. Han gjennemgikk Giertsens skole, blev student i 1886, tok anneneksamen i 1887 og reiste samme år til England, hvor han et par år studerte bergverksdrift ved Royal School of Mines, London, og hvor han tok mineralogisk eksamen i 1889. Det følgende år arbeidet han ved Norges Geologiske

Frk. Brandts «Bittebo», nu ingenør Narum-Hansens.

Undersøkelser, særlig i det Trondhjemske, hvor han besørget utgivelsen av et geologisk kart over Selbu med beskrivelse. I 1891 gikk han over i privat virksomhet, idet han fikk ansettelse i Norsk Minekompani, hvor han arbeidet i 6 år.

Ingeniør Homan reiste i denne tid også meget omkring i studieøiemed og opholdt sig ved bergverk og smeltehytter i England, Frankrike og Tyskland.

I 1896 tok han juridisk embedseksamen og kom etterhvert over i større eiendomsforretninger, særlig etter farens død i 1900. Han drev utparselleringer, utnyttelse av fossefall m.v. og var interessert i en rekke industrielle foretagender, særlig innen den kjemiske branche. Han hadde også gjort flere kjemiske og metallurgiske opfinnerier og var i det hele en fremtredende personlighet.

Ingeniør Homan deltok ikke i det offentlige liv. Han hadde dog vært med i styret for en rekke av våre største bedrifter,

Harald Sørdsdal.

i mange år medlem av direksjonen for Norsk Sprengstoff, Lysaker kemiske Fabrik m. v.

For henved tredve år siden kjøpte A/S Blommenholm, hvor ingeniør Homan var nær sagt ene-interessert, Blommenholm hovedgård og hele jordeiendommen fra et interessentskap.

Hr. Homan gikk straks i gang med å utarbeide planer for Blommenholms utparselling; mange

vil sikkert huske intensiteten og iveren i hans arbeide for å få folk ut til Blommenholm. Alt blev bredt anlagt, med det for øjet å gjøre Blommenholm til et helt førsteklasses villastrøk, med store tomter passende til haveanlegg og med fri adgang til sjøen for kjøperne.

Og nu etter tredve års forløp ligger Blommenholm der som et av Bærums vakreste villakvarterer med nesten 100 hus, en gjennemført regulering med de vakreste haveanlegg og med en velstående og tilfreds befolkning.

Hr. Homan selv var også i en årekke bosatt på Blommenholm og inntil for få måneder siden disponertes Aksjeselskapet Blommenholm fremdeles på stedet av hans svigerinne, frøken Birgitte Brandt.

Hele tiden har hr. Homan bevart sin interesse for Blommenholm usvekket.

Det skyldtes ikke minst hans imøtekommehet at jernbanen omsider gikk til anlegg, først av stoppested og så av en helt moderne stasjon på Blommenholm.

Harald Sørsdal.

i mange år medlem av direksjonen for Norsk Sprengstoff, Lysaker kemiske Fabrik m. v.

For henved tredve år siden kjøpte A/S Blommenholm, hvor ingeniør Homan var nær sagt eneinteressert, Blommenholm hovedgård og hele jordeiendommen fra et interessentskap.

Hr. Homan gikk straks i gang med å utarbeide planer for Blommenholms utparsellering; mange

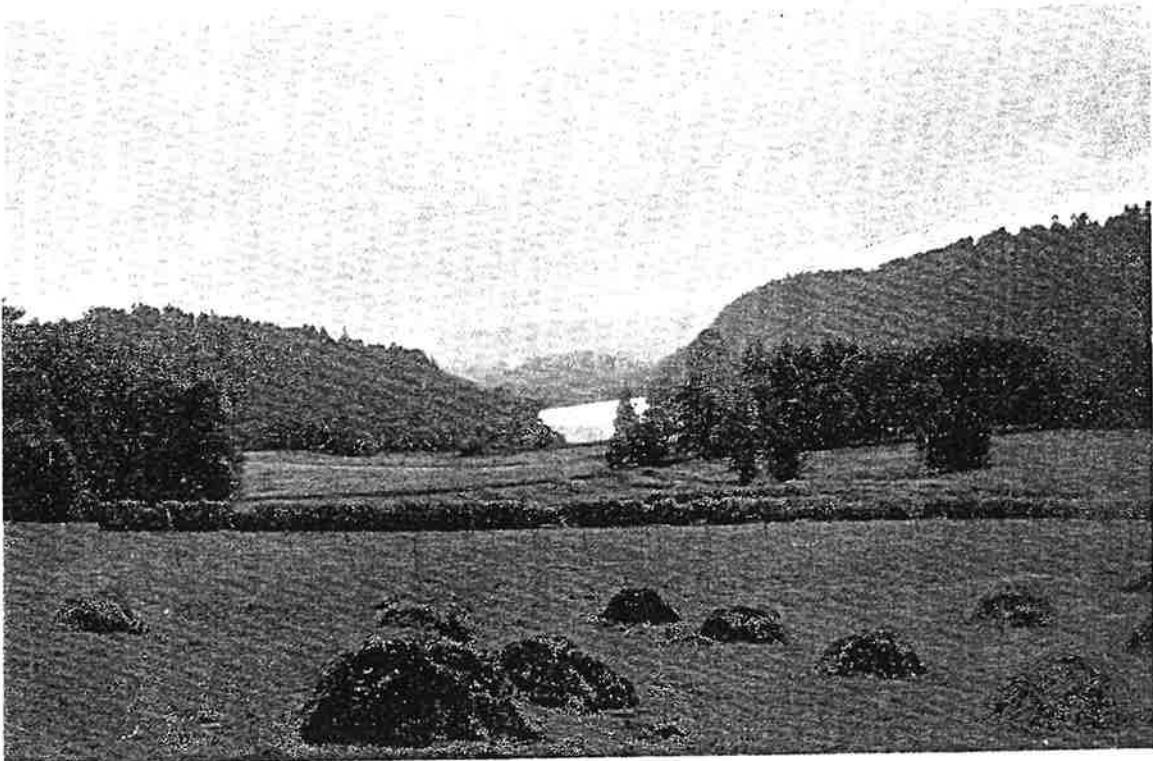
vil sikkert huske intensiteten og iveren i hans arbeide for å få folk ut til Blommenholm. Alt blev bredt anlagt, med det for øjet å gjøre Blommenholm til et helt førsteklasses villastrøk, med store tomter passende til haveanlegg og med fri adgang til sjøen for kjøperne.

Og nu etter tredve års forløp ligger Blommenholm der som et av Bærums vakreste villakvarterer med nesten 100 hus, en gjennemført regulering med de vakreste haveanlegg og med en velstående og tilfreds befolkning.

Hr. Homan selv var også i en årrekke bosatt på Blommenholm og inntil for få måneder siden disponertes Aksjeselskapet Blommenholm fremdeles på stedet av hans svigerinne, frøken Birgitte Brandt.

Hele tiden har hr. Homan bevart sin interesse for Blommenholm usvekket.

Det skyldtes ikke minst hans imøtekommenshet at jernbanen omsider gikk til anlegg, først av stoppested og så av en helt moderne stasjon på Blommenholm.

Engerjordet og Engervannet med Skaugumsåsen bak.

For noen år siden opførtes helt for hr. Homans regning Blommenholms Vels vakre nye båthus og vaktmesterbolig, like som gjennemførelsen av Blommenholms store hovedkloakk ville ha vært umulig uten det store bidrag som blev skjenket av hr. Homan.

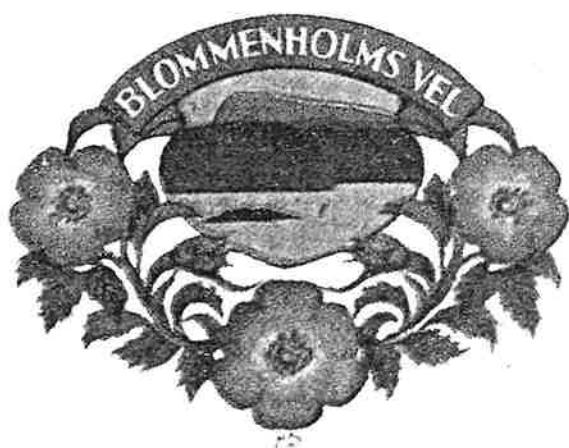
Blommenholms Vel har da også forsøkt å vise sin takknemlighet like overfor hr. Homan ved å døpe en av Blommenholms ferdsselsårer for Homans vei.

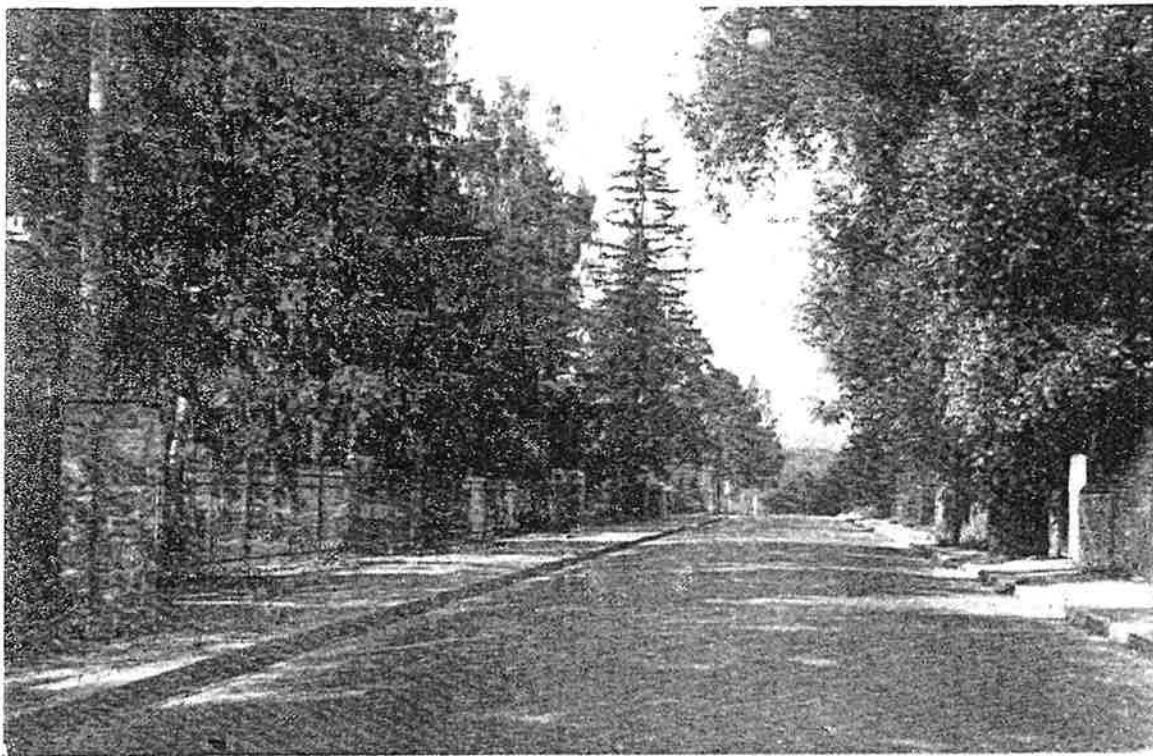
Blommenholmfolk vil komme til å savne den kjente skikkelse med det gode smil og vil i de kommende tider med takk minnes hr. Homan som det moderne Blommenholms interesserte skaper og bevare ham i takknemlig erindring.»

Ved bisettelsen i Krematoriet den 13. juni 1935 dannet seks av Blommenholms Vels tidligere formenn æresvakt. Vellets formann, major L'Orsa, la en krans på båren med en takk for alt hvad hr. Homan hadde vært for Blommenholm. — Den dag

var der visst ikke et flagg på Blommenholm som ikke var heist til hr. Homans ære.

Efter 1933 har Homans svigerinne og mangeårige medarbeider, frøken *Birgitte Brandt*, stått i spissen for A/S Blommenholm. Hun hadde i mange år sitt eget hus i Stasjonsveien, men er nu bosatt i Oslo.

Fra Drammensveien 1936.

VELLETS STIFTELSE OG FØRSTE BARNEÅR 1911—1914

Blommenholms Vel blev stiftet på Walles hotell i Sandvika den 25. september 1911 etterat de interesserte tidligere var sammenkalt til møte i konsul Hans Biørnstsads hjem, grosserer Skotvedts nuværende eiendom.

Det fremlagte forslag til lover ble vedtatt av de tilstede-værende 17 parselleiere, og Blommenholms Vel var dermed trådt inn i kretsen av de arbeidende vel i Bærum.

Vellets første styre blev konsul *Hans Biørnstad*, formann, bokholder *E. B. Iversen*, kontorchef *H. Sommerfeldt*, kasserer, direktør *Hals Olsen* og sekretær *Skaa*, sekretær.

Mange og store opgaver lå uløst, og der blev arbeidet iherdig og ufortrødent, men Vellet var lite og midlene små. Og for-

Skibsreder, konsul Hans Biørnstad.

holdene ennu mindre, selv om A/S Blommenholm til å begynne med nok tok sin del av arbeidet for å få stedet op, og fungerte som en elskverdig, men mektig pater familias.

Vi må huske på at disse folk tok fatt i en tid da Blommenholm bare var et stoppested (åpnet et par år tidligere) og Vestbanen ennu et skjellsord. Det var få tog, og mange av dem stoppet overhodet ikke ved

Blommenholm. Det var ikke en lykt på veiene, og Drammensveien lå i en eneste støvsky såsnart et hjulredskap passerte.

Alt var nytt, og alt måtte planlegges og prøves før det kunde settes ut i livet.

Så meget mere må vi beundre de menn som tok op dette pionerarbeide og ryddet grunnen for oss andre som har vært med å høste fruktene av deres tiltak.

Naturlig nok inntok Vellets arbeide for å bedre kommunikasjonsforholdene en bred plass i de første arbeidsår.

Den alt overveiende del av arkivet for denne tid gjelder således korrespondanse med Norges Statsbaner.

I 1912 søkes der om å få toget 4.20 fra byen om ettermiddagen til å stoppe ved Blommenholm «da det for beboerne på Blommenholm som for en stor del består av innflyttede forretningsfolk, bank- og departementsfunksjonærer og slutter ved 4-tiden, er en hovedbetingelse for et fortsatt ophold å erholde et tog som stanser ved stasjonen med avgang fra hovedstaden før kl. 6.15 som under nuværende forhold».

Den 25 September, 1911, afholdtes
konsilierende Generalforsamling i Færingen
i Blommenholms Vel paa Hølls Høll, Farum,
efter at der paa et foregaaende Møde hos
Herr Konrad Bjørnstad i Farum, Språksmålet
om Plasteligheden for Familiens ej-disse Vel, var sat
oversvindende stemning for en saadan; - en paa nogle
Møde nedsat Lovkomité fik i Godtag at udarbeide et
Lovforslag for det kommende Vel, hvilket Lovforslag
prælades paa Generalforsamlingen idag; - efter endel
Discussion om Lovparagraferne og nogen Farandung -
duse, blev Lovforslaget ~~i en uheldigst~~ godknyt af
de fremmøste Eridomsbudende - 17 i antal. -

Efter endel Udtalelse fra forstige blev "Blommenholms
Vel" dannet, bestående for at omfatte Medlemmer fra
Blommenholm og nærmeste Omegn; - man skred
dertil Vel Valg af Bestyrelse, - valgte blv:

Herrne Konrad Bjørnstad, Bøgholm Farsom,
~~Kontorhuset~~, Sommerhus, Hale Øster, ~~Schou~~ Schou. —

Hil Supleanter for Bestyrelsen blev valgt:

Herrne Major Bentzen, Ingvar Wang, K. S. Mikkelsen; -
som Revisor blev valgt Herr Kaspar Knudsen -

~~De forstige medlemmer har vedtalt at aftolde
paa Hølls Høll.~~

Mødes Præsident	Ejmedlemmer
Hannibal H. W. Wang	<u>K. Nelson,</u>
Johansen, Coffeen	
Irvin Butzau	<u>Ole Kyng</u>
+ Petersen, Ostbooges	<u> Claus Berg</u>
H. Hals Olen.	<u>E. Brumich Ring</u>
H. Svane	

Side 1 av den første forhandlingsprotokoll for Blommenholms Vel.

Våren efter blir togforbindelsen med Stabekk bedret, og da er Vellet ute med nye ansøkninger. At blommenholmerne levet særlig selskapelig den gang, viser en henvendelse av 1. mars 1912. Her føles det som «en betydelig ulempe at der ikke er et sent aftentog til byen, hvorved det blir vanskelig å oprettholde det tilvante samkvem med pårørende og bekjente i byen, når ethvert besøk herute må avbrytes så tidlig på aftenen som nu er tilfellet».

Det var heller ikke alltid småting man bad om. I samme ansøkning vil Vellet ha middagstoget til å gå i ett til Høvik for derpå å stoppe ved de utenforliggende stasjoner, idet det anføres «å være nødsaget til å benytte dette overfylte tog med lang kjøretid virker så meget mere trykkende som de fleste av passasjerene er trette etter formiddagens arbeide og lenges etter å komme hurtigst mulig til sine hjem».

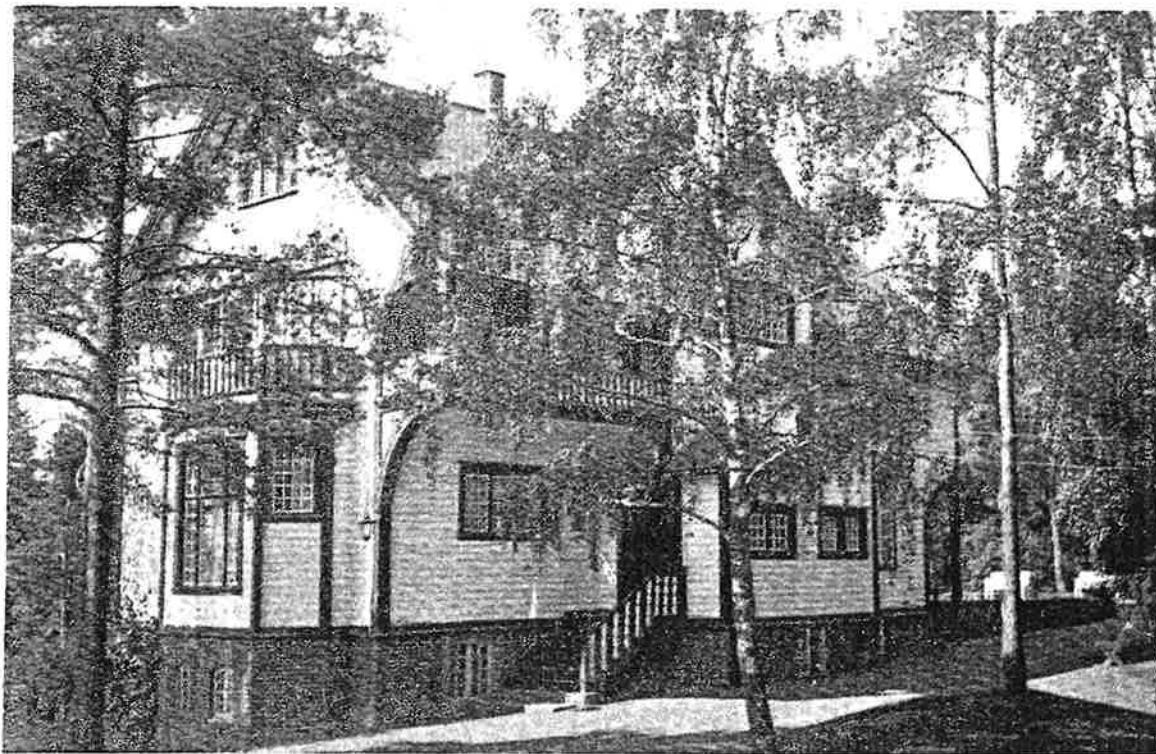
Nu *var* det ikke bra med togene heller. Således anføres det at det ikke er noget tog innover mellom 11.27 og 3.38, og at det siste bruker 48 minutter fra Blommenholm, og om aftenen var det ikke tog mellom 6.18 og 10.30 eller utover mellom 8.30 og 10.47.

Men det er allikevel en grense for hvad de gode blommenholmene lar sig by i denne tid.

Katedralskolens rektor hadde henstillet til Statsbanene å forandre ankomsttiden til Kristiania for morgentoget fra 8.35 til 8.25.

Blommenholms Vel blev forelagt forslaget til denne forandring av Statsbanene med den opplysning at det kunde ikke komme inn 8.25, men derimot 8.15, altså 20 minutter før.

Vellet svarer at det «har undersøkt stemningen og funnet at denne uten undtagelse har vært for bibehold av den nuværende ordning». Slektens går tydeligvis fremover. Nu,

Grosserer Skotvedts «Berlin», tidligere skibsreder Biørnstads «Hanshaugen».

25 år efter velger folk fra Blommenholm endog frivillig å komme til byen på et så utdig tidlig tidspunkt.

At Vellets styre i de første år også kasted sig over andre praktiske opgaver viser at der blev ført forhandlinger om å få et kart over strøket. Videre blev det i 1913 sluttet kontrakt med Kykkelsrud om å placere 12 til 15 lamper fordelt på forskjellige steder, og der blev ofret 50 kroner på vanning av Drammensveien innenfor Blommenholms område.

Vellet henvendte sig til advokat C. F. Michelet forat han i Stortinget skulde ta sig av Vestbanens overgang til elektrisk drift, og der førtes forhandlinger med A/S Blommenholm om å få en låsbar port ved inngangen til badet, så enhver parselleier kunde ha nøkkel — et ikke ukjent problem også i vår tid.

At også de rent ideelle tiltak optok styret viser at Vellet opnevnte et skjønnhetsråd for å uttale sig om nybygg og planer.

At styret blev gjenvalgt i 1913 sier sig selv.

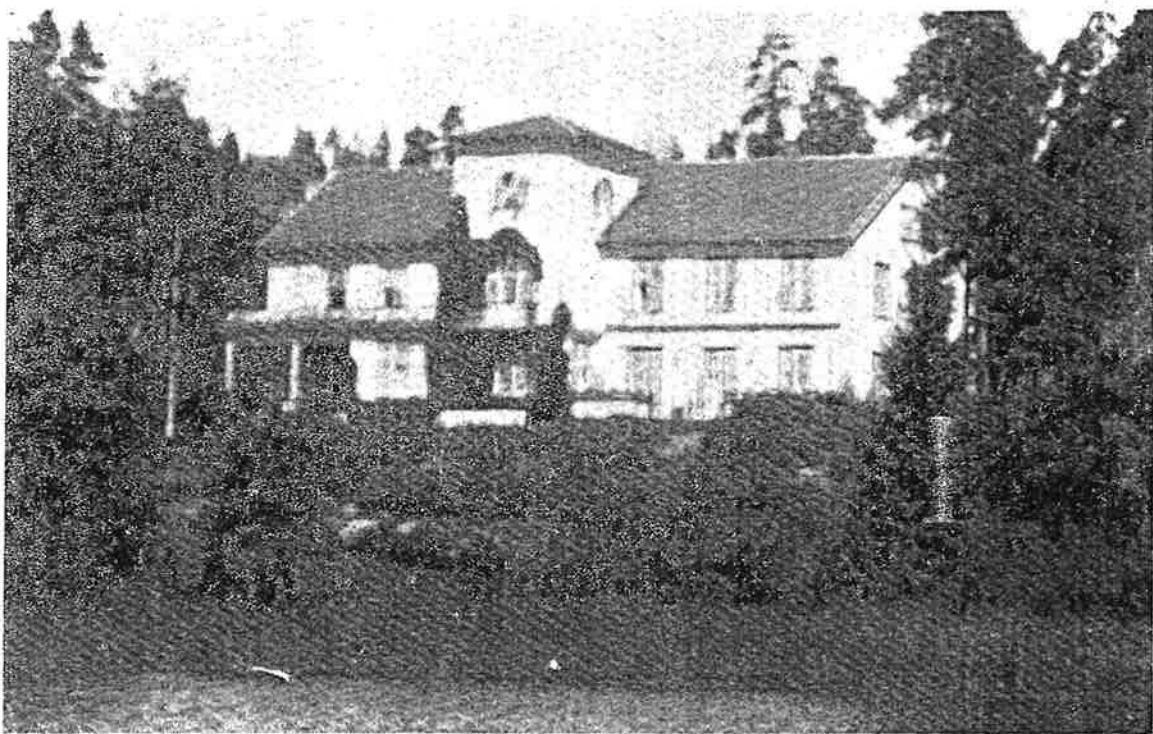

Direktør H. Sommerfeldts «Milesten» 1936.

Konsul *Hans Biørnstad*, som stod som Vellets formann i den første treårsperiode, har på opfordring skrevet følgende til jubileumsskriftet. Det gir et godt billede av hvad styret hadde å kjempe med i den første tid: Hr. Biørnstad skriver:

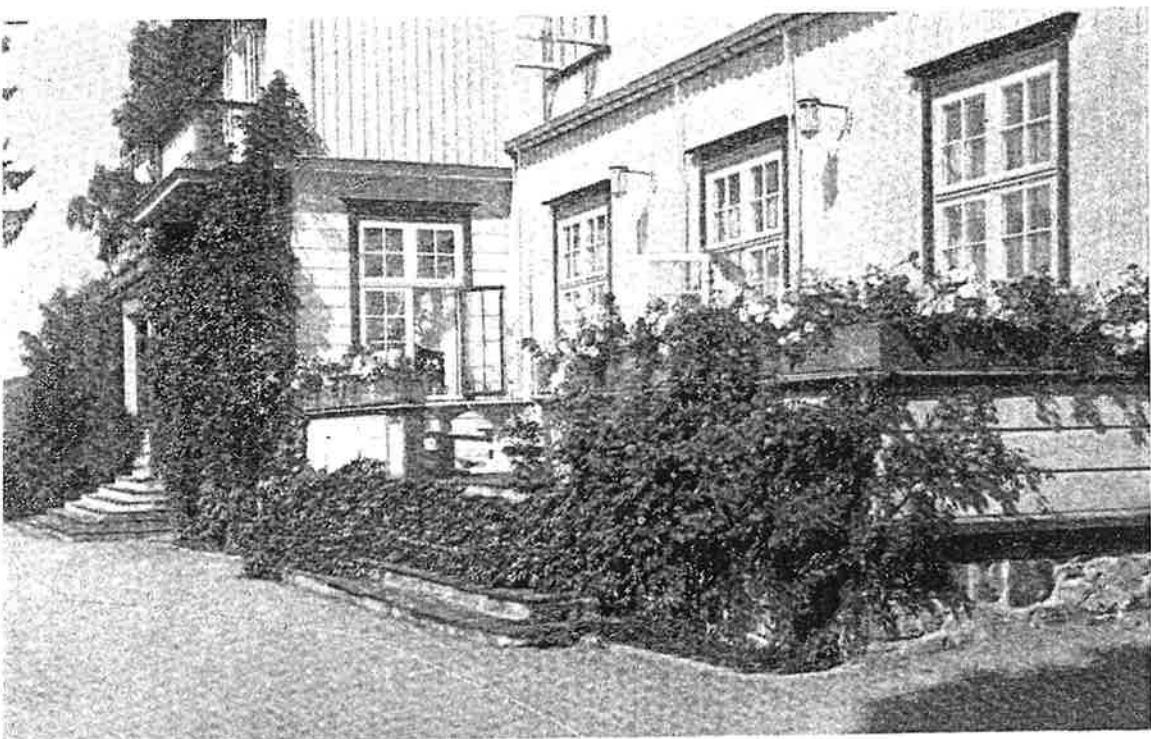
Når De ber mig gjenopfriske gamle minner fra min formannstid, så vil jeg fortelle følgende «faktiske»:

Det vesentligste Vellet hadde å gjøre i begynnelsen var forholdet til jernbanen: å få så mange tog til å stoppe ved Blommenholm som mulig og spesielt da morgentoget, hurtigtoget, som skulle føre oss forretningsfolk til byen ved 9-tiden. Jeg hadde forsøkt flere ganger, men forgjeves. Det togs avgangstider kunde ikke rokkes ved. Vi gjorde månedsvise optegnelser over hvor lenge toget stod ved hver stasjon, ophold ved kryssninger, spesielt Skøyen stasjon, og kunde påvise at en stopp ved Blommenholm ikke påførte nogen forsinkelse, så vi hadde gode kort på hånden, men det viste sig fruktesløst. Vi diskuterte saken frem og til-

Fabrikkeier Clarin Mustads «Sjøholmen».

bake, så til sist kom sekretær S. med den bemerkning: Ta med en revolver og tru trafikkchefen med den. Tanken grep mig og jeg gikk rett fra stasjonen til trafikkchefen. Jeg syntes selv at denne gang følte jeg mig mere sikker, men da vedkommende fremdeles rystet på hodet over mitt forlangende, slynget jeg ut min setning: Jeg har revolver med mig i tilfelle mitt forslag igjen blir avslått. Trafikkchefen blev øiensynlig litt forbause og så på mig og sa: «Er det virkelig så alvorlig, får vi se på det da, men jeg kan ikke gjøre dette alene, jeg må ha departementet med mig, så i tilfelle De får ekspedisjonschefens samtykke, skal vi drøfte saken nærmere.» Nu hadde jeg fått saken i god gjenge tenkte jeg, og strøk rett op til ekspedisjonschefen. Foretrede med det samme, men jeg hadde ikke lukket døren efter mig før jeg hørte en stemme: Jeg vet hvilket erende De kommer i, men det kan jeg si Dem på forhånd at departementet går ikke med på det. «De kjenner

Fra terrassen på «Sjøholmen».

kanskje til at man på Lysaker hadde et tog som man kalte "Statsrådstoget", nu vil De få i stand et tog man vil komme til å kalle "Ekspedisjonstoget" (ekspedisjonschefen bodde nemlig på Blommenholm). Nei det skal vi ikke ha noget av.» Min siste chanse syntes håpløs, men jeg tenkte som så: nu får det bære eller briste. Jeg sa ham rent ut at jeg blir sittende til jeg får et akseptabelt svar, og etter megen tale frem og tilbake gik han nødtvunget med på forslaget. Derfra ned til trafikkchefen igjen. Så var det hvorledes saken skulde ordnes. Å få noe inn i jernbaneboken kunde ikke la sig gjøre, men som jeg sa: Overlat denne sak til mig så skal jeg publisere den, og noen dager etter var perrongen full av folk ferdig til å hoppe på hurtigtoget, $\frac{1}{4}$ minutts ophold. Jeg så mange sure fjes på Høvik etterpå, men så hadde jeg også den tilfredsstillelse å høre siden når noe burde rettes på ved jernbanen: Snakk til Biørnstad, han greier det.

Fra Øverlandselven.

KRIGSÅRENE 1914—1919

På generalforsamlingen 29. januar 1914 valgtes major *Bentzen* til formann, tobakkhandler *Melsom* til varaformann, løitnant *L'Orsa* til sekretær, revisor *Fredriksen* til kasserer og som femte medlem av styret sekretær *E. Gundersen*.

At vi snart befinner oss i krigens tid viser slike ting som at løitnant L'Orsa's navn forsvinner fra protokollen allerede samme sommer, og sommeren efter må også major Bentzen be om at en suppléant inntrer i hans sted, da hans militære gjøremål legger så sterkt beslag på hans tid.

Høsten 1915 blir derfor styret rekonstruert med telegrafinspektør *Rasmussen* som formann, bankfullmektig *Thorstensen* varaformann, revisor *Fredriksen*, sekretær *E. Gundersen* og kjøpmann *Røed*. Fredriksen fungerte fremdeles som kasserer og Gundersen som sekretær.

Oberstløjtnant Louis Bentzen.

I 1916 blev Thorstensen, Gundersen og Røed erstattet med lokomotivfører *Kristiansen*, kontorchef *Gunnerus* og disponent *Poppe*, mens formannen E. Rasmussen og kasserer Fredriksen blev stående.

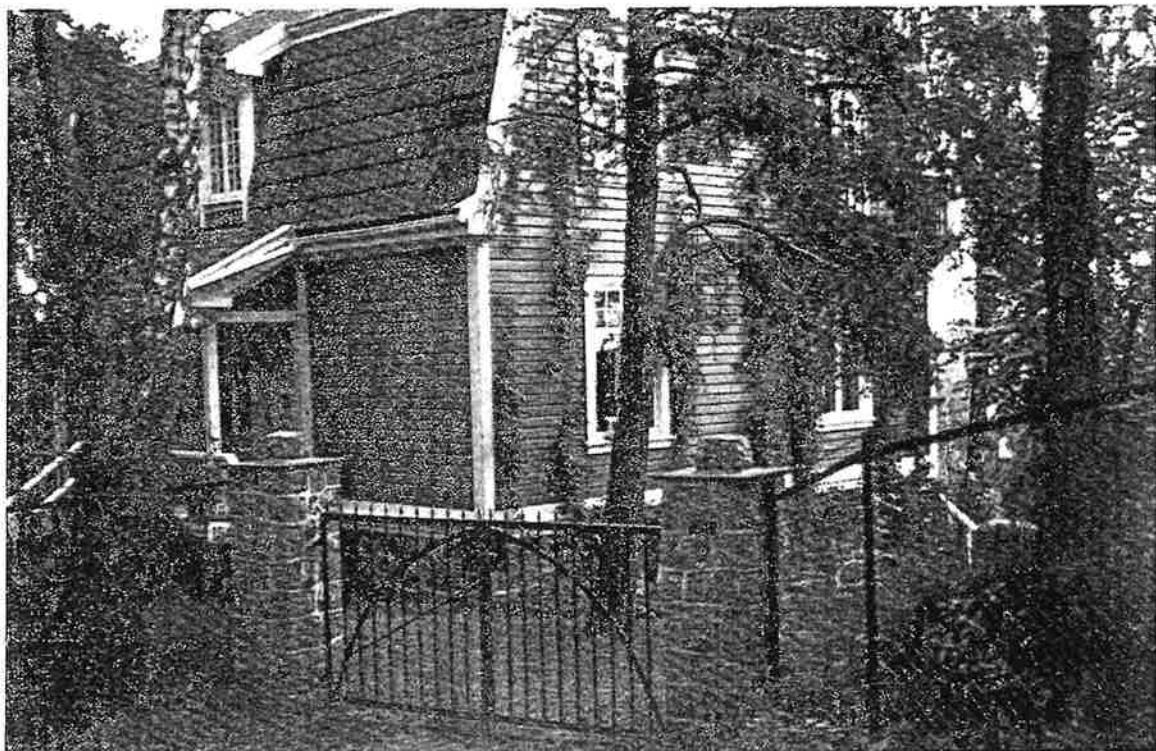
Disse satt så til 1918 da Kristiansen, Gunnerus og Poppe avløstes av ingeniør *Tobiesen*, bankkasserer *T. Rasmussen* og kaptein *L'Orsa*. Formannen E. Rasmussen og kasserer Fredriksen fortsatte i

sine tidligere funksjoner. Tobiesen ble varaformann og T. Rasmussen sekretær.

Det styre som valgtes i 1914, tok fatt med den samme energi som preget det første styre. Det var naturligvis ingen tilfeldighet at den første sak som dette sterkt militært betonede styre tok op til behandling, var spørsmålet om å anlegge en sportsplass på Blommenholm.

Styret hadde kastet sine øine på et areal på 13 mål mellom Engerstuen og Engervannet. Der førtes forhandlinger med A/S Blommenholm, og styret besluttet å forelegge saken for en ekstraordinær generalforsamling kl. 7 $\frac{1}{4}$ den 15. oktober 1914.

Noen sådan generalforsamling kan ikke sees å være holdt. Protokollen forteller intet herom. Derimot kom saken op på den ordinære generalforsamling i 1915, hvor det blev oplyst at oparbeidelsen av plassen ville koste 3700 kroner, og at den årlige utgift ville beløpe sig til 400 kroner. Resultat: styret skal i påvente av bedre tider ha sin opmerksomhet henvendt på saken.

Oberstluitnant Bentzens «Solheim».

Togordningen er fremdeles en utmerket vekker for styrets initiativ. Statsbanene er en hyppig adressat om enn ikke i samme grad som i forrige periode. Bl. a. lykkes det å få telefonen på stasjonen knyttet til det lokale telefonnett. Lampenettet blir utvidet til 15 lamper, og for første gang dukker nu kloakkspørsmålet op. Styret har i denne tid tydeligvis betydelig sans for såvel det sanitære som det estetiske.

Der klages på generalforsamlingen over ugressplagen som er «uutholdelig».

Vellet skriver til flere kjøpmenn og klager over at deres kjørere kaster papir fra sig, og fortsetter: «Det er neppe noe som gir et så sterkt inntrykk av uorden og som er så uskjønt å se som disse papirstykker hen over veier og jorder og i diker.»

En av kjøpmennene svarer at han «aldri har hatt hest, ei heller kjørt varer, ei heller har kunder der», hyorfor han ber «det ærede Vel holde sig til rette vedkommende».

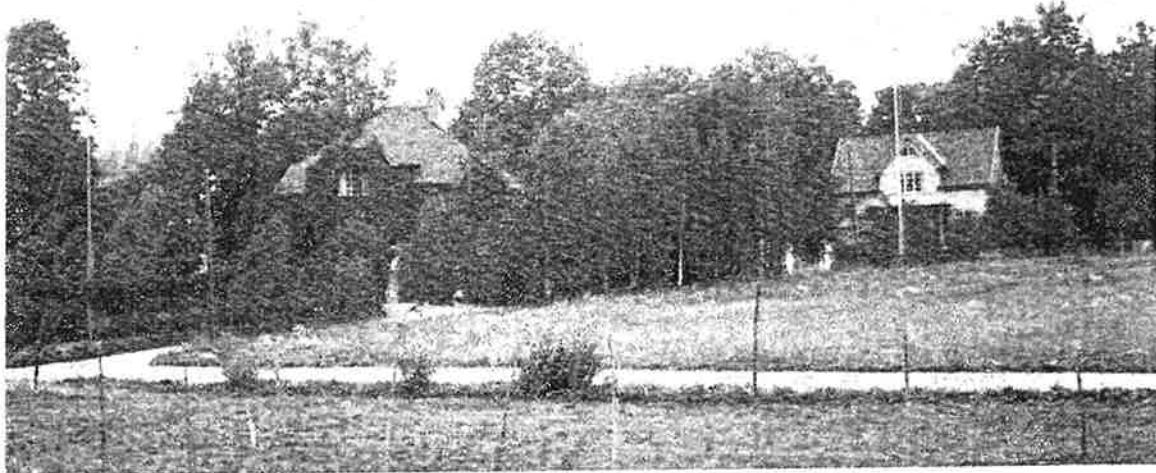
Til skrekk og advarsel for offentlige funksjonærer kan anføres at det energiske Vel en tid var meget optatt av en sak hvor en kvinnelig stasjonsassistent, en hund og en kasse med fisk spilte hovedrollen. Kassen var blitt stående på plattformen, og hunden hadde, om ikke nettop forgrepet sig på fisken med sine tenner, dog været i dens nærhet med andre legemsdeler. Assistenten blev fjernet, men hvorledes det gikk med hunden og fiskekassen meddeler de tilgjengelige dokumenter intet om.

Videre arbeidet man på å få samtlige villaeiere på Nedre Ramstad tilknyttet Vellel på betingelse av at parsellene ikke blev for små «så Vellel vilde lide derved».

Det første *skjønnhetsråd* blev opnevnt i samråd med ingeniør *Homan*, og på generalforsamlingen i 1915 blev det vedtatt en rekke lovforandringer.

I dette år blev det også etter henstilling fra Vellel anbragt trebrolegning på den provisoriske plattform som man hittil hadde hatt på holdeplassen. At trafikken grep om sig viser en ansøkning om å få en utvidet godsekspedisjon på Blommenholm, og det arbeides iherdig for å få en undergang til stasjonen fra nordsiden av jernbanelinjen idet det pekes på at de private interesser hadde båret omtrent alle utgifter ved stasjonsanlegget på Blommenholm (ca. 35 000 kr. + verdifulle grunnarealer). Og det tilføies at man er villig til å yde et passende bidrag hvis arbeidet kan bli utført i forbindelse med banens ombygning (1917).

Statsbanene svarer at omkostningene ville bli så store at man finner det «rimelig å se utviklingen an og heller ta sikte på senere å arrangere en trappeovergang over stasjonen, hvis det skulde finnes påkrevet».

Fra Biørnstadveien. Til venstre Skedsmos «Disavin», til høire Agerups «Linnebo».

Det henstilles til A/S Blommenholm å bevare «Birkelunden» for Blommenholm i «sin nuværende skikkelse». Et av styremedlemmene får i opdrag å anlegge skøitebane på Ramstadbukten, og det ansettes en mann til en gang om måneden å hente hermetikkbokser m. v. hos Vellets medlemmer.

Det vedtas at Blommenholms Vel skal omfatte den gamle eiendom Blommenholm med fraskilte parseller og dernest et distrikt innenfor en cirkel med 1 km radius og stasjonen som centrum. Men — tilføies det forsiktigvis — «forsåvidt dette stemmer med Vellets interesser».

I 1916 foreligger et forslag til nye togruter, og dette gir anledning til mange og inngående drøftelser. Det er tydelig at Vestbanen tar sig sammen. Det holdes møte av alle velformennene langs linjen hos konsul Iversen, Høvik, og senere flere møter hos trafikkdirektøren. På generalforsamlingen i 1917 opplyses det at det første av Statsbanene fremlagte rute-

utkast «viste sig å være helt utilfredsstillende». Efter møtet på Høvik blev det fastslått endel endringer til det bedre. «Men,» slutter styrets innberetning, «noen vesentlig forbedring er det vel tvilsomt om det blir.»

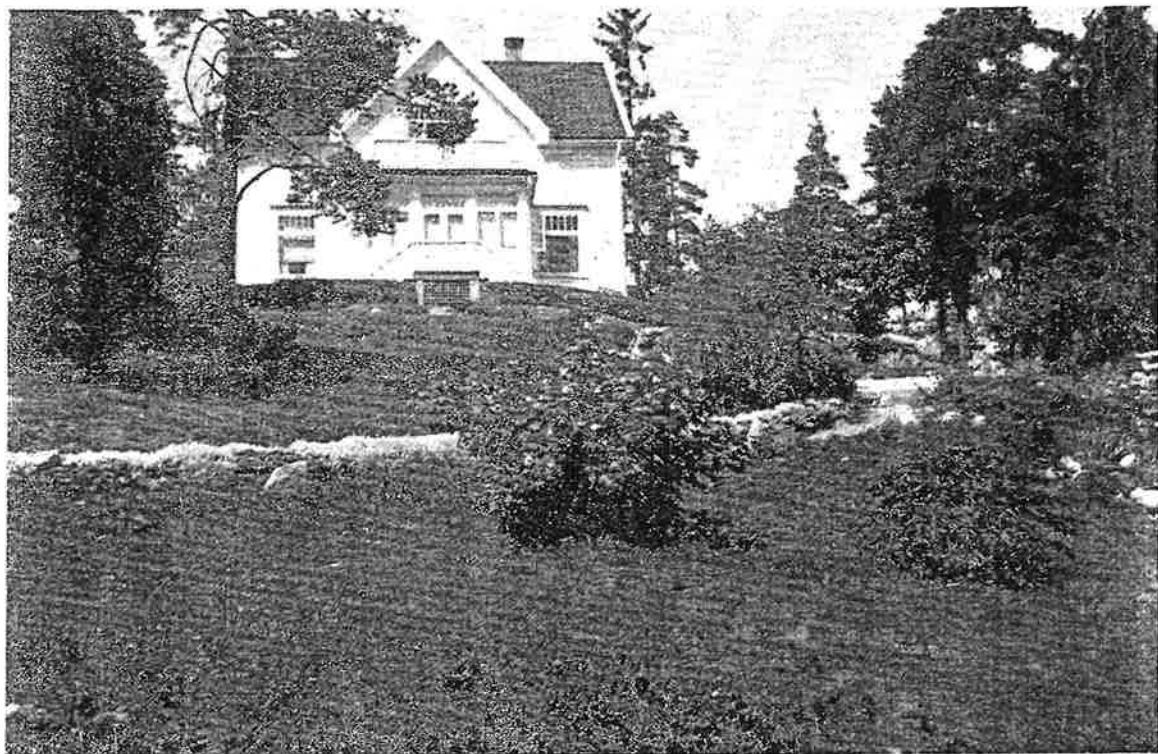
I dette år (1917) er velmedlemmene antall øket til 58. Inntektene er 875 kr., og utgiftene 632 kr. Vellet har dessuten samlet sig en kapital på kr. 1 555.88. Og det til tross for at kommunens bidrag bare beløp sig til 200 kr. året. Av Bærums Öl- og Vinsamlag fikk man dessuten 50 kr.

Vellets største utgift er veibelysningen, og det klages over at den ikke virker tilfredsstillende. Kontrakten med Kykkelsrud av 1913 skulde gjelde i 20 år, til 1933. Men allerede i 1916 henvendte styret sig til Kykkelsrud med anmodning om å fremkomme med forslag til ny kontrakt, men slik at «Vellets utgifter ikke i vesentlig grad skulde stige».

Kloakkspørsmålet er gjenstand for behandling på generalforsamlingene i 1915, 1916 og 1917. Et medlem stiller 1000 kr. til disposisjon for kommunen og fordobler beløpet neste år mot at «arbeidet blir utført straks».

Vellets styre lar en ekspert (ingeniør Salicath) utarbeide planer for et samlet kloakkanlegg for hele Blommenholmstrøket og mener på denne måte å kunne bringe fart i sakene. Utredningen sendes kommuneingeniøren, kommunens kloakk-komite, helserådet, formannskapet og A/S Blommenholm. At man nu er fast bestemt på å få en rasjonell løsning av spørsmålet viser følgende passus i skrivelse fra Vellet til A/S Blommenholm:

«A/S Blommenholm henviser nu som bekjent huseierne til å la det fra bygninger kommende kloakkvann passere rensekum eller filtrerende lag av jord eller lignende (kfr. servitutt i skjøter) — altså til å behandle kloakkvannet på en sådan

Fru overtollkontrollør Christiansens «Fagerheim».

måte, som fagmannen finner vil umuliggjøre forholdene for en fremtidig bebyggelse av stedet. Det er den herved fremkalte uholdbare situasjon som Blommenholms Vel nu søker å rette på ved å ta opp kloakksaken. Da man etter det i hr. Salicaths utredning fremholdte må gå ut fra at enhver forsøkelse av antall beboelseshuse på Blommenholm vil medføre en forverrelse av de nu allerede slette sanitære forhold på stedet, må man fraråde at eiendommens utparsellering og bebyggelse fortsettes som hittil, før der er vedtatt en av autoritetene godkjent plan for en rasjonell og betryggende bortskaffelse av kloakkvannet.»

I skrivelse til Helserådet heter det:

«Blommenholms Vel har ved å foranledige utarbeidet den her omhandlede utredning og plan for kloakkforholdene på stedet efter evne søkt å støtte de kommunale autoriteter i det nu pågående viktige arbeide for innførelse av et ordnet

Telegrafinspektør Einar Rasmussen.

kloakksystem i Bærum, og man håper at det ærede Helseråd vil medvirke til en snarlig løsning av dette for stedets beboere så viktige spørsmål.

De ulemper som den nuværende ordning av stedets kloakkvesen medfører, har tiltatt sterkt for hvert år, og de var siste sommer så store at man med engstelse imøteser følgene av den nu sterkt økende bebyggelse, idet man henholder sig til ingeniør Salicaths utredning, må man gå ut fra, at en inngrisen fra de kommunale autoriteters side nu er i høi grad påkrevet, og man tillater sig å henstille til det ærede Helseråd å være Blommenholms Vel behjelpeelig med dets arbeide for å forbedre stedets kloakkforhold.»

Og i skrivelse til kommunen:

«På Vellts generalforsamling i 1915 fremkom det sterke anker over de nuværende mislige kloakkforhold på Blommenholm og styret blev anmodet om å opta denne sak til behandling. Ingeniør Salicath blev derefter anmodet om etter besiktigelse på stedet å fremkomme med en uttalelse og plan til en fremtidig ordning, og denne plan blev fremlagt på siste generalforsamling den 8. februar d. å., hvorefter det enstemmig blev besluttet at saken skulde oversendes til de kommunale autoriteter. Når Blommenholms Vel har gått til den for Vellts meget begrensede budgett forholdsvis store utgift med å få en sådan plan utarbeidet, er det i håp om herved å kunne påskynde løsningen av et spørsmål som for stedets beboere

Telegrafinspektør Rasmussens «Raben».

er av den største betydning, og som for hvert år det utskytes, medfører en forverrelse av stedets sanitære forhold.

Det vil klart fremgå av utredningen at kloakkforholdene på Blommenholm for tiden er særdeles slette, og med den sterke økning av bebyggelsen som nu pågår, vil de påklagede ulemper fra kloakkvannet meget snart medføre at de sanitære forhold på stedet blir fullstendig uholdbare. Man håper derfor at det ærede formannskap snarest vil kunne ta sig av denne sak og at de fornødne arbeider til forbedring av de sanitære forhold må bli igangsatt med det første.

Man vil spesielt henlede opmerksomheten på hvad der i utredningen er fremholdt angående den utilstrekkelige rensning av kloakkvannet, som foregår i de såkalte «septic tanks» hvad enten avløpsvannet medfører avfall fra vannklosetter eller kun spillvann fra beboelseshus. Enn videre har man festet sig ved det av hr. Salicath fremholdte at kloakkvannet ikke

må føres ut i sjøen uten først å ha passert et spesielt renseanlegg, for at ikke badevannet skal bli forurensset.»

Kommunen foreslår til slutt en del av kloakkene, nemlig langs Drammensveiens nordlige side fra kaptein Johansens hus til veikrysset ved ingeniør Wangs hus anlagt. Utgiftene er beregnet til 7000 kr., og kommunen forlanger halvparten dekket ved bidrag fra de interesserte, og at det videre ydes fri grunn.

Vellet er ikke fornøiet med denne løsning og henvender sig på ny til formannskapet idet det anfører at «det private bidrag til et offentlig anlegg synes uforholdsmessig stort. Utførelsen av anlegg som det her omhandlede må formentlig helt være en kommunesak, og det kan kun være særlige forhold som gjør kravet om de private bidrag berettiget».

I 1919 kom dog dette arbeide i gang langs Drammensveien og fra jernbanestasjonen til sjøen. Protokollen sier (1919) at «det kan være grunn for Vellet til å følge dette arbeide med oppmerksomhet under hensyn til det arbeide Vellet har nedlagt på utredning av kloakkspørsmålet».

Som man vil ha forstått av den centrale plass en ordning av Blommenholms kloakkforhold inntok i Vellets arbeide på denne tid, var bebyggelsen i rask vekst. Vellet var i ferd med å vokse sig større.

Med det økede medlemstall steg også Vellets selvfølelse. Denne følelse av egen styrke avfødte etterhånden en viss trang til selvhevdelse.

Dette gav sig blandt annet utslag i at man ikke lenger i samme grad som i tidligere år vilde anerkjenne A/S Blommenholm som den helt dominerende foresatte. Vellet ville ha et ord med også hvor det gjaldt de større og viktigere avgjørelser. — Vi spører disse bestrebelselser i en årrekke utover. Det blir

Fru Martha Melsoms «Fagerhøi».

en langvarig og seig kamp om likestilling med den langt mektigere part.

Hvorvidt taktikken alltid var klok er det ikke vår sak å dømme om, og det grodde nok også op adskillig bitterhet blandt dem som førte an på de to sider, selv om striden som regel førtes i de mest departementale former.

Det gikk imidlertid i denne unionsstrid, som det også har gått i andre. «Det skilte har etter bøiet sig sammen.» Det har vist sig at de to parter danner et naturlig hele, og at den ene part ikke kan undvære den annen.

Det begynte med skjønnhetsrådet. Et av rådets medlemmer skriver til Blommenholms Vel i 1916 idet han fraskriver sig sitt henv:

«Det er utvilsomt en riktig tanke å la Velle gjennem det av dette valgte råd få innflytelse på avgjørelsen av villaenes utseende. Men således som rådets virksomhet nu er begrenset,

er det kun en halv foranstaltning. For *Vellet* er ordningen ikke tilfredsstillende, idet det er A/S Blommenholm som selv avgjør når det er i tvilstilfelle og vil henvende sig til rådet. Der opstår da lett den situasjon at rådet er av den mening at approbasjon burde være nektet, mens A/S Blommenholm ikke har forelagt saken for rådet.

Og rådet er kommet i feilaktig stilling like overfor publikum, som fremdeles står i den tro at rådet kan gripe inn i alle tilfelle (altså før approbasjon), og rådet gjøres derfor ansvarlig for enhver approbasjon av A/S Blommenholm.

Rådets stilling forverres yderligere ved at vedkommende byggherre gjøres bekjent med at saken skal forelegges rådet, og så har man underhånds påvirkning og personlige ubehageligheter mellem naboer.

Jeg mener derfor at rådets virksomhet må omlegges.»

Resultatet herav er at det på *Vellets* generalforsamling i 1917 vedtas instruks for rådet. Denne instruks gir rådet en langt mere omfattende myndighet og går bl. a. ut på at alle planer til nybygg skal forelegges rådet til approbasjon.

A/S Blommenholm vegrer sig imidlertid ved å gå med på denne instruks ut fra den betraktning at «omtrent alle som bygger nu, benytter arkitekt».

Efter dette skriver *Vellets* styre til skjønnhetsrådets formann følgende:

«Efter dette negative resultat av styrets bestrebeler for å skaffe rådet en stilling hvori det kunde utøve en for stedet gagnlig virksomhet, finner styret det lite formålstjenlig å opnevne noget nytt medlem av rådet.»

Det eneste hus skjønnhetsrådet kan sees å ha hatt noen befatning med er «Eventyrhuset» (se neste side).

Bankkasserer Tollef Rasmussens «Eventyrhuset».

Approbasjonsdokumentet lyder slik: «Herved bekreftes at arkitekt Andreas Bjerckes tegning til Deres hus er approbert. På grunn av skrå beliggenhet mot hovedveien blir huset mot øst å dekke ved plantning av nåletrær.

Likeledes bekrefter jeg at husets beliggenhet på tomten approberes, idet den rykkes 2 meter bakover fra det oprinnelig påbegynte arbeide.»

Dokumentet er datert 24. april 1913, og undertegnet av hr. Homan.

Senere trådte servituttpørsmålet i forgrunnen. Det gav også anledning til meningsytring.

Den 29. februar 1916 sendes følgende skrivelse til A/S Blommenholm:

«I generalforsamling avholdt av Blommenholms Vel den 8. februar d. a. og hvori 23 medlemmer deltok, blev bl. a. behandlet spørsmålet om de servitutter som A/S Blommenholm

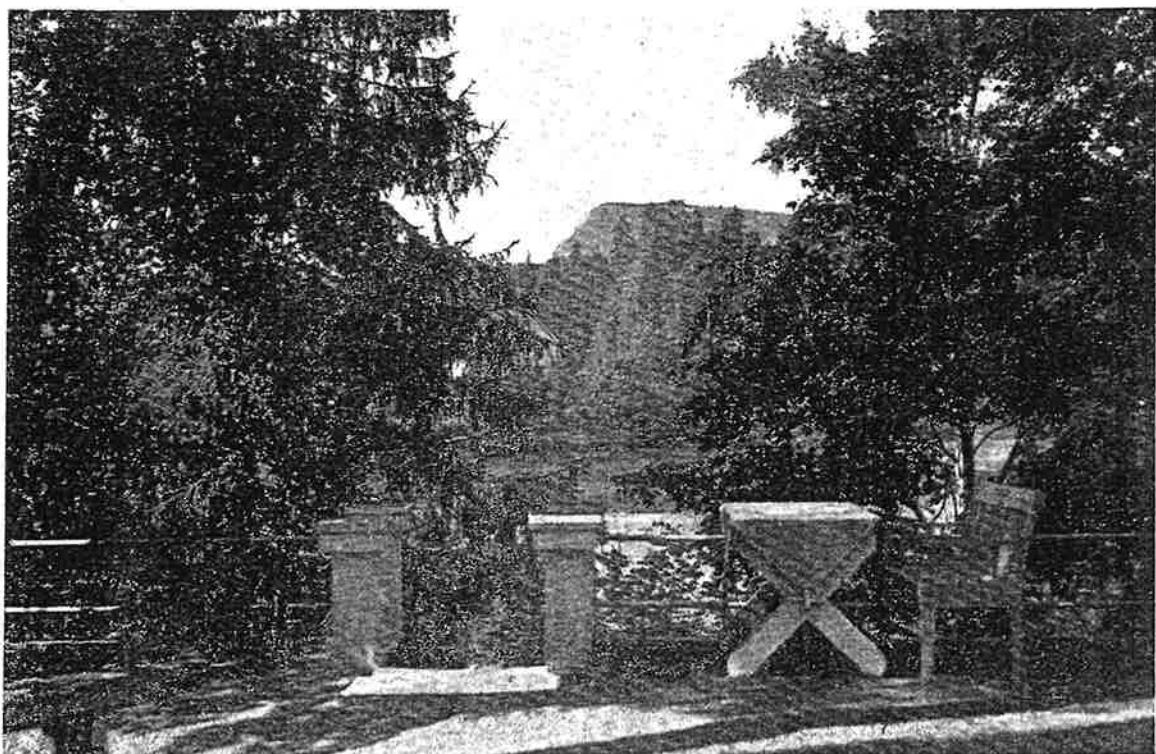
har lagt og såvidt vites fremdeles legger på de fra hovedbølet utskilte parseller og disses forhold til de servitutter, som er lagt på hovedbølets gjenværende del eller deler.

På utskilte parseller er bl. a. lagt følgende servitutter: "På tomten, som ikke kan utparselleres, må der kun opføres en enebolig med fornødne uthus. Hovedbygningen må ikke være høiere enn to fulle etasjer, kvist og tårnparti. A/S Blommenholm forbeholder sig rett til å approbere tegningene til de opførendes bygninger og disses beliggenhet på tomten. Tomten må ikke benyttes til noen bedrift, der medfører støi, lukt eller urenslighet og heller ikke til restaurasjon, forlystelsessted, landhandleri, bakeri etc. — A/S Blommenholm forbeholder sig enerett til lempning av servituttene på denne såvelsom på andre eiendommer, hvor det måtte finne anledning dertil."

I sterk motsetning til disse meget begrensede servitutter, der for den første dels vedkommende i noen grad må antas å sikre stedets karakter som "et førsteklasses villastrøk", med hvilket uttrykk A/S Blommenholm i sine annonser om tomtesalg karakteriserer stedet, står de servitutter som selskapet har gått med på for hovedbølets vedkommende, disse lyder nemlig:

(Erklæring av 15. mars og 7. oktober 1912 fra A/S Blommenholm.) "... at nærværende bruk og de fra samme utskilte parseller ikke skal kunne bebygges uten med villamessig bebyggelse, og der skal ikke anlegges eller drives verksted, fabrikk eller noen bedrift, som kan sjenere ved støi, lukt etc."

Det vil sees at forholdet mellom de her anførte servitutter på de utskilte parseller og hovedbølet er i høi grad ensidig og lite betryggende for stedets nuværende beboere. Generalforsamlingen har, etter å være gjort bekjent med dette forhold, enstemmig vedtatt følgende resolusjon:

Fra kaptein Stephansens terrasse.

*«Bak oss i sin prakt,
Kolsås står på vakt.»*

Med henvisning til det ved behandling av spørsmålet om servitutter på tomter ved Blommenholm fremholdte i Blommenholms Vels generalforsamling den 8. februar 1916, uttaler generalforsamlingen ønskeligheten av, at der pålegges A/S Blommenholms eiendom (hovedbølet) og Nedre Ramstad tilsvarende servitutter til dem, der nu pålegges parseller utskilte fra disse eiendommer, siktende til å bevare strøkets karakter av et første-klasses villastrøk. Dessuten bør der pålegges samtlige eiendommer innen det omhandlede område sådan servitutt at utstykning i mindre parseller enn 3 mål hindres.

Generalforsamlingen henstiller til styret å søke denne sak ordnet snarest og bemyndiger styret til i fornøden utstrekning å anta juridisk bistand ved dens behandling.

Idet man henviser til generalforsamlingens foran anførte

uttalelse, skal man tillate sig å henstille til det ærede selskap
å imøtekomme dette enstemmige krav.»

Resultatet av skrivelsen blev et møte mellem representanter
for A/S Blommenholm og det samlede styre i Vellet, men noe
positivt resultat av møtet blev det ikke. A/S Blommenholm
vilde stå fritt i denne sak. På generalforsamlingen i 1917 var
saken atter oppe uten at det blev fattet noen formell beslut-
ning. Det blev bare henstillet til styret «å ha sin opmerksomhet
henvendt på saken».

Badet gir også anledning til et lite fremstøt. Således heter
det i en skrivelse til A/S Blommenholm omkring årsskiftet
1917—1918:

«Badehuset på Blommenholm har i sommer vært i en meget
dårlig forfatning, hvorfor styret i Blommenholms Vel tillater
sig å gjøre Dem opmerksom på følgende:

To av de vestre peler hvorpå badehuset hviler, er borte.

Trappen ned til vannet er kun festet med en ståltråd og
er i en slik forfatning, at det nesten er livsfarlig å benytte
den. En jernstang, hvormed trappen før var festet, var bøiet
utover og har flere ganger i sommer nær forårsaket alvorlige
ulykker.

For tiden finnes kun en bom med tau, mot før tre.

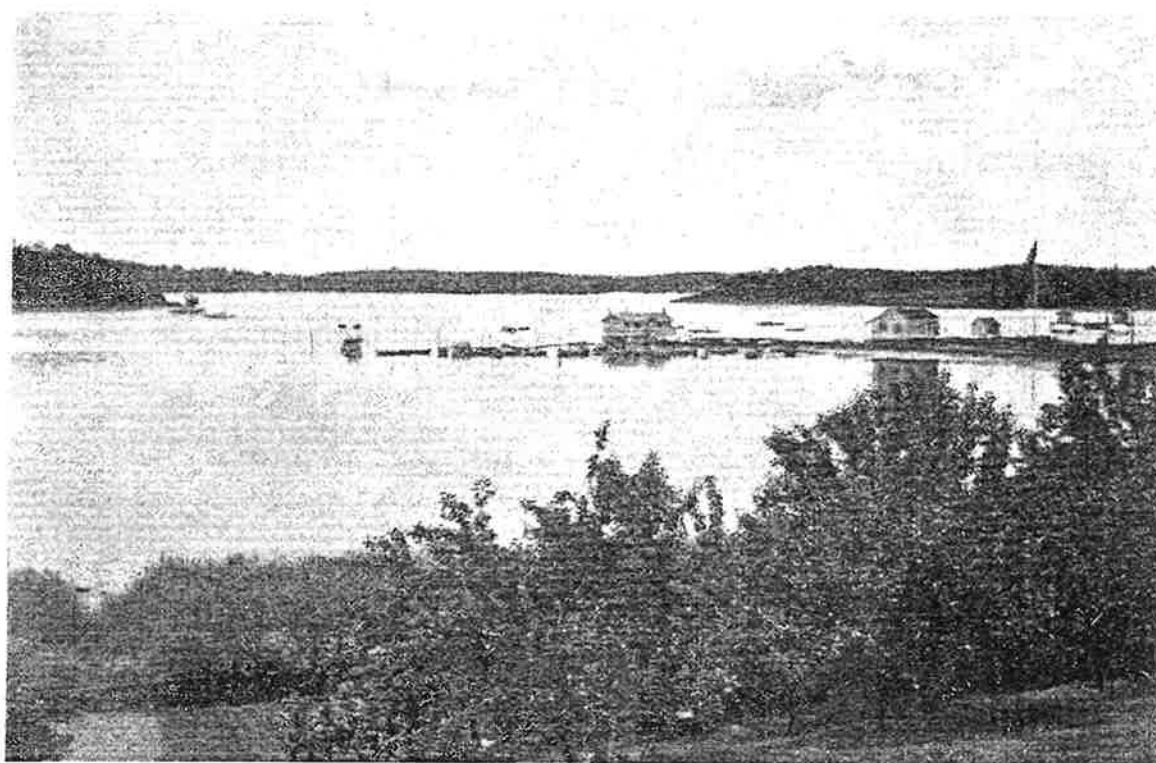
Låsene til rummene er på flere steder ubrukelig.

I flere rum mangler kroker for tøiet.

En del ruter er knust.

På gulvet i rummene bør legges trelister, eller der må
sørges for avløp.

På grunn av den sterke økning av badeberettigede er bade-
huset blitt for lite. Dessuten optas badehuset for en stor del
av barn, som legger beslag på rummene for lengere tid ad

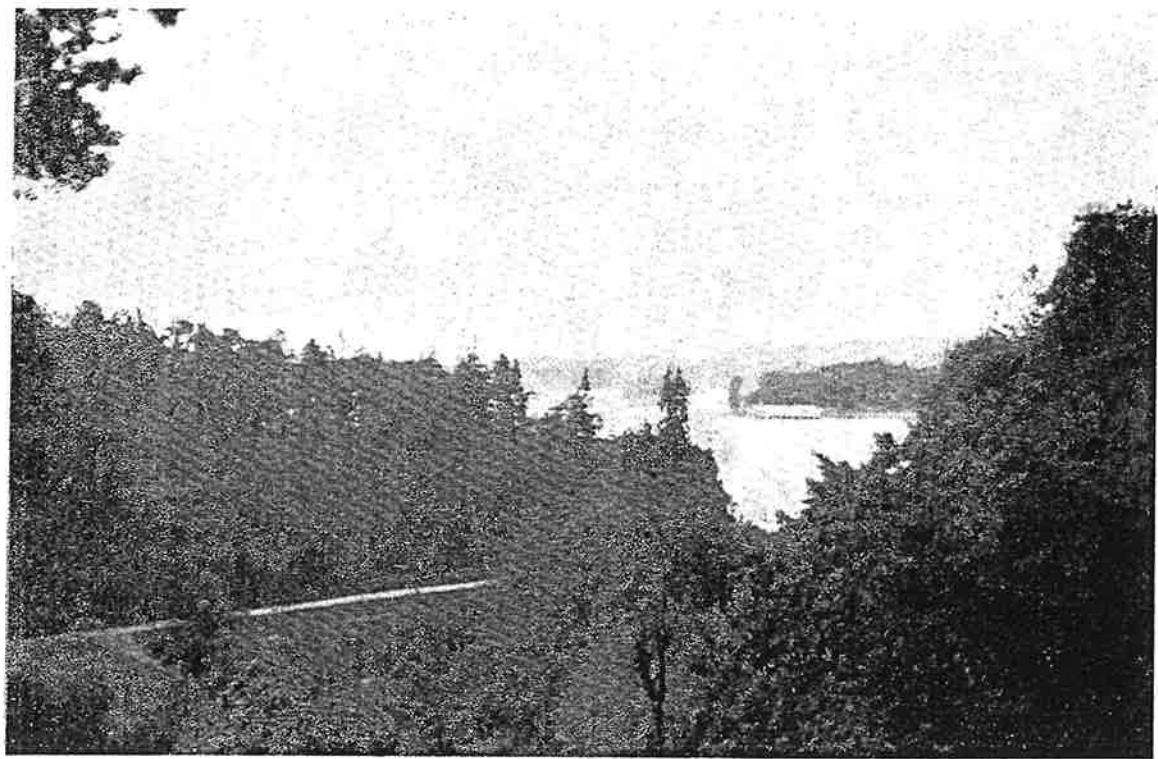
*Utsikt over havnen med Blommenholm bad og vaktmesterbolig
fra Bratteruds have.*

gangen. Dette kan for en stor del avhjelpes ved at der på stranden opføres en del mindre rum, hvortil barn kunde henvises.

Kontrollen er ikke effektiv, man tillater sig å foreslå kontroll ved kort, som må fremvises for vaktmesteren, dessuten forsvarlig lås på porten ved Drammensveien, så de utleverte nøkler kan være til nytte, eller anbringelse av en ny port lengst nede ved vaktmesterboligen.

De her nevnte mangler er så mange og store at man må kreve at badehuset til kommende sommer blir satt i en sådan stand, at de badende får den glede og nytte av det, hvortil de skulde være berettiget.

Man imøteser Deres ærede meddelelse om det påklagede forhold for i tilfelle å kunne forelegge denne for Vellets generalforsamling.»

Utsikt fra Wannags have.

Vellet er i rask vekst i denne periode hvad medlemstallet angår. En av grunnene er den at Nedre Ramstad var under utparsellering, og istedenfor å danne et eget vel melder ikke bare de nye parselleiere, men også en rekke eldre sig inn i Blommenholms Vel.

Innmeldelsen gjøres dog av Velltet avhengig av at der på parsellen eller fra denne utskilte parseller legges «sådan servitutt at vedkommende eier (eventuelt bruker) blir forpliktet til å være medlem av Velltet», altså på samme vilkår som for parseller utskilt av Blommenholm hovedgård.

Enkelte kvier sig ved å pålegge sin eiendom et «evigvarende servitutt», men ber om å få lov å betale medlemskontingent allikevel. Generalforsamlingen i 1918 gir også disse samme medlemsrett som de eldre medlemmer.

Vellet talte ved årsskiftet 1918—1919 hele 82 medlemmer, og hadde på det tidspunkt en formue på 2623 kroner. Ut-

giftene for 1918 var 660 kroner mot 650 kroner for det forrige år.

Disse tall viser at A/S Blommenholm nok tok brorparten av utgiftene til veivedlikeholdet, sneplogkjøring o. s. v.

Et av Vellets medlemmer skriver da også — riktignok på et litt tidligere tidspunkt — følgende etter å være anmodet om å innbetale sin kontingent:

«Jeg tillater mig å utbe mig oplysning om, hvad selskapet "Blommenholms Vel" har utrettet for Blommenholm de siste par år, da jeg har stått som medlem. Det forekommer mig at hvad her gjøres av forbedringer utføres av hr. ingeniør Homan.»

På generalforsamlingen 10. februar 1919 frasa telegrafinspektør Rasmussen sig gjenvalg som formann etter 4 års funksjonstid. Han etterlot sin etterfølger et mektig Vel og en velfyldt kasse og kunde se tilbake på et særdeles virksomt og fortjenstfullt arbeide i Vellets tjeneste. Han var da også gjenstand for stor hyldest ved sin fratreden som formann.

På redaktørens anmodning til hr. Rasmussen om å skrive litt fra sin formannstid har hr. Rasmussen som den humorist han er, skrevet «Om båtpuss». Man vil finne artikkelen senere i jubileumsboken.

Fra Presteveien.

EFTERKRIGSÅRENE 1919—1925

På generalforsamlingen i 1919 valgtes ingeniør *Tobiesen* til formann og som styremedlemmer istedenfor telegrafinspektør *Rasmussen* og revisor *Fredriksen* som begge frasa sig gjenvalg, valgtes konsul *Bielke* og bankchef *Selmer*. Gjenstående medlemmer av styret var *L'Orsa* og *T. Rasmussen*.

I 1920 frasa *Tobiesen* og *L'Orsa* sig gjenvalg. Valgt blev *Selmer*, formann, *T. Rasmussen*, ingeniør *Berg* og direktør *Diesen*, mens *Bielke* fortsatte som kasserer.

Året etter kom kaptein *Molvig* og disponent *Kraft* inn istedenfor *Berg* og *Bielke*. De øvrige styremedlemmer fortsetter, *Selmer* fremdeles som formann.

I 1922 trer *Selmer* og *Diesen* ut. Til formann valgtes direktør *Sommerfeldt*. *Bielke* inntar atter plass i styret, nu som varaformann. *Kraft* er kasserer, *Molvig* lysmester og *Rasmussen* sekretær.

I 1923 gjenvalgtes Sommerfeldt til formann og Kraft og Molvig erstattes av *Ole G. Knudsen* og *Einar By*. Rasmussen og Bielke fortsetter i sine tidligere funksjoner.

I 1924 velges T. Rasmussen til formann, Sommerfeldt og Bielke går ut, mens disponent *Harald Myhre* og bergmester *Rieber* inntar henholdsvis sekretær- og varaformann-stillingen. De øvrige fortsetter.

Rasmussen gjenvelges til formann i 1925. Myhre blir varaformann og sekretær O. G. Knudsen fortsetter som kasserer. Lysmester blir grosserer *P. D. Wærner* og veichef ingeniør *E. Graff*.

Dette tidsrum er preget av arbeidet for en indre konsolidering av Velle. Betingelsene for å bli medlem, som tidligere hadde vært mere omfattende, skjerpes ved lovforandringer, og samarbeidet med A/S Blommenholm avklares og går etterhånden inn i fastere former.

I 1920 har Velle 90 medlemmer. Derav tilhører 57 parseller utskilt fra Blommenholm hovedgård, mens 33 sogner til Ramstad og Solvik.

Allerede før generalforsamlingen 26. januar 1920 foreligger forslag om at Velle bare skal omfatte eiere av A/S Blommenholms parseller. Det fremholdes med stor styrke at man ikke er medlemmer på like vilkår så lenge de egentlige blommenholmere er forpliktet til å være medlem, mens de som sogner til Ramstad og Solvik når som helst kan melde sig ut. Videre anføres at A/S Blommenholm bekoster sneplogkjøring og veivedlikehold og endog delvis veibelysning, mens eierne av Ramstad og Solvik intet yder. Og så var det naturligvis badehuset og båtplassene som jo faktisk tilhørte A/S Blommenholm, og som man ville ha for sig selv.

Motstanderne hevdet på sin side at det var unaturlig å dele Velle. Det burde vareta hele distriktets og ikke bare en enkelt eiendoms interesser. Og jo flere medlemmer det var, desto mere kunde der utrettes.

Ved avstemning falt forslaget til lovforandring i 1920. Ja endog et forslag om å nedsette en komité til å utrede forslaget blev forkastet. Men spørsmålet var ikke bragt ut av verden med det. Det kom frykteligere igjen i 1921 med nytt forslag til forandring av lovenes § 1 og nye forslagsstillerne, idet T. Rasmussen og C. F. Selmer til generalforsamlingen hadde innlevert følgende:

«Lovenes § 1 gis sådan ordlyd:

Foreningen som består av eiere av parceller solgt av A/S Blommenholm og av leieboere hos sådanne, har til formål å vareta disses felles interesser i den utstrekning som generalforsamlingen og styret bestemmer, og de for hånden værende midler måtte tillate.»

Samtidig sendte forslagstillerne følgende cirkulære til medlemmene:

«Under henvisning til det av oss innleverte forslag til forandring av lovenes § 1, hvilket forslag vil være Dem bekjent gjennem cirkulære fra styret, vil vi herved til Deres veiledning kortelig begrunne vårt forslag.

Forslagets form. Når vi istedenfor å foreslå Velle opløst med derpå følgende dannelse av nye vel, kun foreslår en forandring av § 1, har dette sin grunn i at Blommenholms Vel har en fordelaktig kontrakt med Kykkelsrud angående veibelysningen, en kontrakt som vilde bortfalle hvis Velle ble opløst. Med hensyn til Velle's formue vil vi foreslå at denne deles forholdsmessig etter antallet av medlemmer i hver gruppe, og at den del der faller på Ramstad og Solvik, innsettes på bankbok til disposisjon for et eventuelt nytt vel.

Forslagets realitet. Vi mener at et vel kun bør omfatte medlemmer som har felles interesser å vareta. Da, og kun da vil medlemmene få

den fornødne interesse for vellets anliggender, og det er det som skal til for at der kan bli utrettet noe positivt til glede og nytte for medlemmene. Som Blommenholms Vel nu er konstituert, har medlemmene ikke felles interesser, og resultatet har da også vist sig i Vellets arbeide i de senere år. Medlemmene viser liten interesse for Vellet, og styrets arbeide har praktisk talt innskrenket sig til lys- og veisaken. For lysets vedkommende foreligger jo kontrakt med Kykkelsrud, og de forhandlinger om yderligere lys som måtte bli å føre, vil ikke influeres ved en vedtagelse av vårt forslag. Med hensyn til veinettet er det her vesentlig spørsmål om vedlikehold. Dukker andre saker op som det for styret kunde være av interesse å forsøke gjennemført, må man straks vie hensynet til de lokale interesser. Til disse generelle betraktninger kommer da for vårt vedkommende det faktum som selvfølgelig er den viktigste grunn for vårt forslag, nemlig forholdet mellom A/S Blommenholm og dem av Vellets medlemmer som har kjøpt parseller av nevnte selskap. Disse parselleiere er kontraktmessig forpliktet til å være medlemmer av Vellet, hvilket jo de andre beboere innenfor Vellets område ikke er. Dernest har parselleierne meget store interesser i forholdet til A/S Blommenholm, og til ivaretagelsen av disse interesser vilde et vel som kun omfattet parselleierne, være fortrinlig skikket. En nærmere redegjørelse for disse interesser kan det ikke være påkrevet å gi her. Vi vil kun nevne båt- og badehuset og A/S Blommenholms forhold til lysspørsmålet, veivedlikehold og sneplogkjøringen.

Alle hensyn tatt i betrakning føler vi oss overbevist om at en vedtagelse av vårt forslag vil skape øket interesse og arbeide til medlemmenes beste, og vi tør derfor henstille til Dem å møte frem på generalforsamlingen lørdag den 29. ds. kl. 6.50 em. i kommunelokalet og stemme for vårt forslag.

Ærbødigst

T. Rasmussen. C. F. Selmer.»

Som man vil forstå blev generalforsamlingen i 1921 begunstiget av tallrikt fremmøte. Flere møtte også med fullmakter. Disse ble omhyggelig gjennemgått av en representant for Blommenholm og en for Ramstad. Det samlede medlemsantall var nu vokset til 92, hvorav 56 tilhørte Blommenholm

Ingeniør Emil Tobiesen.

og 36 Ramstad og Solvik. Efter en lang og meget livlig debatt vedtok man forslaget med overveldende majoritet. Vellets formue blev delt efter antallet av medlemmer, og Ramstads og Solviks andel blev innsatt på bankbok til disposisjon for de vel som disse måtte oprette.

Medlemstallet gikk jo med denne beslutning sterkt ned, men stiger dog jevnt utover. I 1922 har Vel-

let 65 medlemmer, i 1923 og 1924 67, i 1925 71 og ved slutningen av denne periode 76 medlemmer.

Det ser ut til at veienees forfatning i årene fra 1921 og utover har latt adskillig tilbake å ønske. I 1922 søker formann og varaformann konferanse med A/S Blommenholm om veivedlikeholdet, som før denne tid i det vesentlige var besørget av A/S Blommenholm.

På generalforsamlingen i 1923 forekommer det sterke klager over det dårlige veivedlikehold, «noe man dog ikke la styret til last». Det var tydelig almindelig opfatning at kontingensten måtte forhøies hvis Vøllet skulde overta vedlikeholdet av veiene.

Senere samme år foreligger det skrivelse fra A/S Blommenholm. I denne anføres at selskapets utgifter på Blommenholm i 1922 hadde vært kr. 4140.75. Da disse utgifter andre steder påligger vellene, ser selskapet sig nødt til «etterhånden å inn-skrenke disse utgifter».

Skrivelsen resulterte i et nytt møte med hr. Homan (13. april 1923). Han erklærte sig villig til å fortsette med

å holde badet vedlike og med veibelysningen under forutsetning av at $\frac{2}{3}$ av hans omkostninger til lyset blev bestridt av Vellet. Midler til dekning av disse utgifter forutsattes tilveiebragt ved forhøielse av kontingensten til kr. 20 pr. år og ved øket bidrag fra kommunen. Vellets utgiftsbudgett skulle ved denne ordning stige med ca. kr. 1600. Samtidig fikk Vellets badehuskomité fullmakt til å administrere badet. Veivedlikeholdet blev så vidt man kan se ikke berørt ved denne anledning.

I årsberetningen for 1923 heter det at de fleste veier er i en sørgetlig forfatning da Homan praktisk talt har ophört med vedlikeholdet. Og på generalforsamlingen 1924 blev det pålagt styret å søke spørsmålet om veivedlikeholdet bragt inn i fastere former. Det blev således antydet at Homan setter veiene i forsvarlig stand mot å slippe flere utgifter til vedlikehold. Hvis Homan vil overlate Vellet veiene, bør man samtidig få skjøte på dem.

Et annet forslag gikk ut på at Vellet overtok så vel veibelysningen som veivedlikehold mot et årlig tilskudd av A/S Blommenholm, bestemt for ett år ad gangen.

Resultatet av forhandlingene ble imidlertid at A/S Blommenholm i 1924 utbedret Homans vei, Blommenholmveien og Halvorsens vei. Presteveien og Gamle Drammensvei mente Homan det tilkom kommunen å holde vedlike, da disse måtte ansees som kommunens eiendom.

Direktør C. F. Selmer.

I skrivelse av 17. oktober 1924 retter Vellets styre en forespørsel til kommuneingeniøren om hvilke veier på Blommenholm er godkjent av kommunen, og hvem som har plikt til å vedlikeholde de forskjellige veier.

Herpå mottas følgende lakoniske svar fra kommuneingeniøren: «All den stund det er tillatt solgt og bebygget tomter til veiene, må man vel betrakte dette som en stilltiende godkjennelse. Hvem som har plikt til å vedlikeholde veiene, kan jeg ikke uttale mig om.»

Der rettes så en ny forespørsel til kommuneingeniøren om Presteveien og Gamle Drammensvei fra Munchs skole til Homans vei og Homans vei mellom Gamle Drammensvei og Stasjonsveien er kommunens veier og som sådanne skal vedlikeholdes av denne.

Svaret lyder: «Nevnte veier er *visstnok* nedlagt som offentlige veier og dermed er kommunens vedlikeholdsplikt bortfalt. Derimot *antas* veigrunnen fremdeles å være offentlig, altså kommunens. Enten vedlikeholdet påhviler hr. Homan, de private brukere av veien eller Vellet kan jeg for tiden ikke uttale mig om.»

Nu hadde ikke hr. Homan for tiden særlig meget til overs for kommunen. Denne hadde nemlig som betingelse for en fortsatt utparsellinger forlangt en tomt i Preståsen utlagt til lekeplass.

Hr. Homan fant dette kommunens forlangende særdeles urimelig og gir sin bitterhet luft i følgende skrivelse til Vellets formann (8. november 1924):

«Henholdende til vor Samtale fornylig angående Veispørsmålet vil jeg ved nærværende bringe i Erindring Kommunens Forhold likeoverfor Blommenholm.

De Kommunen tilhørende Veie er følgende: 1) Hele Stationsveien, 2) Forbindelsesveien mellem Stationsveien og Den gamle Drammensvei i Kurve foran Hovedbogholder Knudsens Hus, 3) Den gamle Drammensvei videre vestover, 4) Hele Presteveien over Jernbanen frem til Løkeberg.

På disse Veie har A/S Blommenholm i Tidens Løp måttet koste adskilligt. For Stationsveiens vedkommende blev det påført *den hele Anlægssum*. Kommunens egne Udgifter har været helt minimale og indskrænker sig vistnok til Vedligehold af Stationsveien.

Det synes nu påtide at Kommunen bringes til at indse sine Forpligtelser ligeoverfor Blommenholm, hvor der uden dens Medvirkning er bekostet et stort Vei- og Vandledningsnet og skaffet mange gode Indbyggere.

Jeg mener derfor at Blommenholms Vel absolut ikke bør anvende sine Midler på *Kommunens Veie*. Hvad A/S Blommenholms Veie angår så har vi i år kostet adskilligt på dem, så de skulde være gode for en Tid.

Imidlertid er det tvilsomt om A/S Blommenholm vil kunne fortsætte hermed, og det skulde da ligge nærmere for Vellet at anvende Midler herpå end på Kommunens Veie.

I Forbindelse hermed vil jeg bringe i Erindring at A/S Blommenholm nu efterhvert må aflastes de Udgifter som overalt ellers Velforeningerne og Kommunen bestrider. Det Tidspunkt da Aktieselskabet må frasige sig disse synes at skulde bringes nærmere ved den Måde hvorpå Kommunen optræder. Jeg tænker her specielt på de Erfaringer som Aktieselskabet har gjort med Reguleringskommissionen i den senere Tid. Således vil jeg ikke undlade at nævne for Dem at der i Forbindelse med Regulering af Preståsen bl. a. er forlangt udlagt en kurant Hjørnetomt til Legeplads, der forøvrigt ikke kan exproprieres efter nuværende Bygningslov. Jeg vilde gjerne høre om De har noget Kjendskab til dette Reguleringskommissionens Forlangende og for Tilfælde få konferere med Dem desangående.

Ærbødigst
C. H. Homan.»

Den i skrivelsen omtalte konferanse blev derpå holdt. A/S Blommenholm anmodet Vellets styre om å påvirke regu-

Direktør Haakon Sommerfeldt,
Bærums ordfører 1930—32.

leringskommisjonen så den frafalt kravet om en åpen plass i Preståsen.

Vellets styre fant ikke å kunne gå med herpå, og der blev ikke rettet noen henvendelse til reguleringsskommisjonen. I svar til A/S Blommenholm heter det at «styret beklager å måtte meddele Dem at det av lett forståelige grunner finner ikke å kunne gjøre en sådan henvendelse».

A/S Blommenholms svar herpå er datert 28. januar 1925 og lyder slik:

«Som bekjendt har A/S Blommenholm nu i over 20 År betalt en Hel Del af de Udgifter der på andre Steder bestrides af vedk. Vel.

Vedlagte Specification viser at disse Udgifter for de sidste sex År har andraget til kr. 28 788.33 eller i Gjennemsnit Kr. 4 798.05 pr. År.

Aktieselskabet ser sig desværre af let forståelige Grunde nødsaget til nu at ophøre med disse Omkostninger, hvilket jeg herved beklager at måtte meddele Dem til Generalforsamlingens Underretning.

Ærbødigst
C. H. Homan.»

To dager senere blev generalforsamlingen holdt. Man blev enig om å gi styret i opdrag å utrede spørsmålet om forholdet mellem Vell og A/S Blommenholm, eventuelt med juridisk assistanse. Der blev også antydet ønskeligheten av å ta et skjønn over veienes tilstand.

Styret arbeidet så energisk med saken utover våren 1925, og den 28. mai holdtes ekstraordinær generalforsamling, hvor forholdet til A/S Blommenholm ble gjort til gjenstand for en

inngående behandling, og hvor følgende av advokat Jan Helmer forfattede betenkning blev fremlagt:

I skrivelser av 5. mars 1925 og 8. nov. 1924 fra respektive A/S Blommenholm og overrettssakfører Homan er meddelt det ærede Vel at aksjeselskapet herefter vil innskrenke sine utgifter til veibelysning, vedlikehold av veier, badehus og brygge etc. og efter hvert helt avlastes de utgifter som annensteds bestrides av velforeningene og kommuner. Og i skrivelse av 28. januar d. å. meddeler hr. Homan at aksjeselskapet fra nu av vil ophøre med å bære de omhandlede omkostninger.

Foranlediget ved disse skrivelser er jeg av Vellels formann oversendt forskjellige skjøter på parseller av Blommenholm utstedt i tiden fra 1905 til 1916 og forelagt følgende spørsmål:

Hvilke forpliktelser påhviler der A/S Blommenholm med hensyn til:

1. Veivedlikehold.
2. Vedlikehold og utvidelse av badehus.
3. Bevarelse av eiendommen Blommenholm som første klasses villastrøk (spesielt hvad tomtenes størrelse og bebyggelse angår) og
4. hvordan kan man sikre sig overholdelsen av selskapets forpliktelser, om resteiendommen selges til en spekulant.

I sakens anledning skal jeg først og fremst påpeke, at der ikke består noget kontraktsforhold mellem Vellel og A/S Blommenholm, og at spørsmålenes besvarelse således i allfall i det vesentlige vil komme til å bero på innholdet av de mellem selskapet og parsellkjøperne oprettede dokumenter.

Ifølge de mig oversendte skjøter, hvis tekst alle er temmelig enslydende, er det på tomrene, *der ikke skal kunne utparselleres*, kun tillatt å oppføre en hovedbygning i to fulle etasjer (ikke høiere), kvist og tårnparti. Enn videre må tomrene etter de i skjøtene inntatte bestemmelser ikke benyttes til nogen bedrift som medfører ulemper

Bankkasserer Tollef Rasmussen.

for naboen og heller ikke til «restaurasjon, forlystelsessted, landhandleri, bakeri etc.».

Parsellene har «adgang til badehus og båtfeste efter A/S Blommenholms nærmere bestemmelse». Vedlikehold av badehus og veibelysning og lignende — heter det videre i skjøtene — akter A/S Blommenholm *foreløbig* å utføre for egen regning, dog uten forbindtlighet for fremtiden, idet parsellene, om selskapet skulde ophøre «dermed»,* dels tilpliktes å delta i dannelsen av et vel, og dels å inngå i Sandvikens eller senere Blommenholms Vel og eventuelt til uten dannelsen av noget vel å betale velkontingent til A/S Blommenholm mot at selskapet byr «de fordeler som de forskjellige vel i Bærum i almindelighet byr». Bestemelsen er noget varierende i de forskjellige skjøter, men dens hensikt tydeligvis den, at utgiftene til vedlikehold av badehus og veibelysning og lignende etter hvert skal overgå fra aksjeselskapet til et velselskap eller betales ved en årlig kontingen der skal svares av parselleierne.

Siste punktum i skjøtene er sålydende:

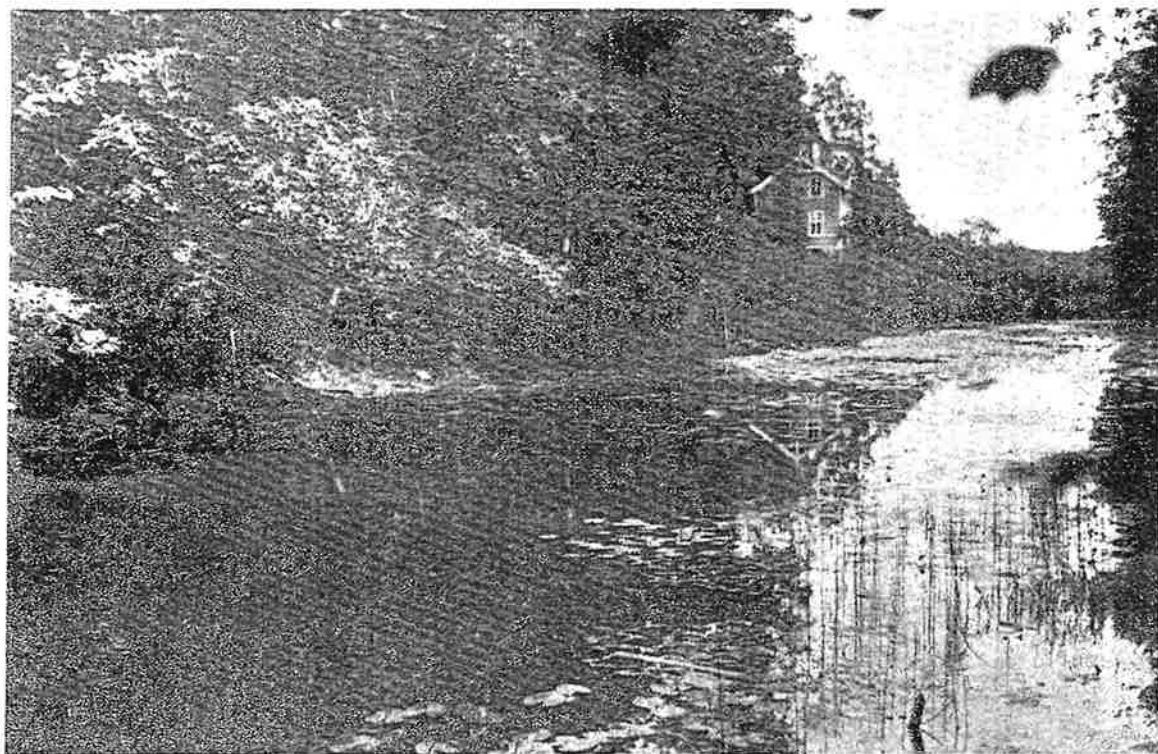
«A/S Blommenholm forbeholder sig enerett til lempning av servituttene på denne så vel som på andre eiendommer hvor det måtte finne anledning dertil.»

Jeg har også gjennemgått panteregisteret vedkommende Blommenholm gård, og så vidt jeg har kunnet se, uten å ha erhvervet utskrifter av de mange dokumenter, er alle skjøter av samme innhold som de mig overleverte og foran refererte. En undtagelse danner alene et skjøte til skogkonsulent Jelstrup på b.nr. 45, tinglest 5. mai 1909, der vedlegges tillikemed en mellom A/S Blommenholm og Jelstrup samtidig med skjøtet oprettet og tinglest overenskomst.

Som det av min gjennemgåelse av dokumentene vil sees, binder skjøtene kun parselleierne og ikke A/S Blommenholm. Selskapet har tydeligvis ikke villet gjøre servituttene gjensidige eller overta varige forpliktelser med hensyn til badehus og veibelysning etc. Jeg tør derfor ikke tilråde enten det ærede Vel eller de enkelte parselleiere å gå til saksanlegg mot selskapet, om det nu iverksetter sin trussel og nekter å delta i videre utlegg, noget som iøvrig forekommer mig lite rimelig, idet selskapet formentlig selv må ha den største interesse av at veier, badehus og øvrige fellesinnretninger ikke forfaller.

Angående de enkelte spørsmål skal jeg dernest bemerke:

* Kfr. ordlyden i skjøtet til skredder Skau, tinglest 18. august 1905.

Flyindammen (Prestedanmen) ved Presteveien.

Ad 1. Skjøtene nevner kun «veibelysningen», som selskapet «foreløbig» hadde vedtatt å bære, men ikke selve veivedlikeholdet. Under disse omstendigheter har man alene veiloven å falle tilbake på, og etter lovens § 88 flg. kan flere brukere av privat vei, der benyttes «som felles adkomst for deres bruk til offentlig vei, jernbanestasjon eller ferdsselsvei til vanns» tilpliktes å bære sin del av veivedlikeholdet etter det forhold hvorfor enhver skjønnes å benytte veien. Antagelig benytter selskapet selv og forpakteren veinettet på Blommenholm i stor utstrekning, men da det som anført kun er fellesveiene til offentlig vei og jernbanestasjon som kan medtas under et veiskjønn, og hovedveiene til stasjonen og Drammensveien etter hr. Homans skrivelse av 8. november 1924 er overtatt av kommunen, er jeg imidlertid bange for at parselleierne heller ikke etter veiloven vil kunne påtvinge selskapet veivedlikeholdet i nogen nevneverdig grad.

Ad 2. Efter skjøtene skal parsellene ha «adgang» til badehus, en bestemmelse som formentlig må forståes derhen, at ikke bare parselleieren med husstand, men alle som bor på parsellene (altså også leieboere) skal ha baderett. Og badet må være så stort, at parselbeboerne kan få anledning til å bade så ofte som skikk og bruk er

ved sjøbad. Er badet overbelastet, noget som måtte bli å avgjøre ved rettslig skjønn og eventuelt av domstolene, må selskapet ansees forpliktet til å utvide badet eller bygge nytt badehus for de senest tilkomne bruksberettigede. Efter det før anførte antar jeg derimot, at Vellet eller parselleierne ikke kan kreve at selskapet fortsetter med å betale vedlikeholdsesutgiftene ved badehuset. Selskapet har etterkommet skjøtenes bestemmelse, når et badehus tilstrekkelig stort for de bruksberettigede engang er stillet til disposisjon. Vedlikehold av badehuset og opførelse av nytt badehus, når det gamle ikke lenger måtte være tjenlig, må etter dokumentene påhvile parselleierne.

Ad 3. Bestemmelserne i skjøtene om tomtenes bebyggelse og benytelse er, som før påpekt, ikke gjensidige, men etter den utparsellering til villabebyggelse som allerede har funnet sted, må strøket antas å være gått over til et villastrøk, uaktet der ikke foreligger noen fullstendig av reguleringsvesenet approbert utparselleringsplan for eiendommen til villabebyggelse. Efter §§ 4 og 5 i bygningsforskriftene for Bærum, stadfestet ved kgl. resolusjon av 7. februar 1913, forutsetter jeg derhos at regulerings- og bygningsvesenet vil nekte opførelse av fabrikker eller annet industrielt anlegg så vel som forlystelses- og bevertningssteder eller andre anlegg som vil kunne medføre ulemper for parselleierne. Og etter § 12 i forskriftene skal ingen bygning tillates oppført, som etter sitt utseende etter bygningskommisjonens skjønn vil virke skjemmende for omgivelsene eller vedkommende strøk. Enn videre kan også parselleierne gjøre bruk av lov om eiendomsrettens begrensning i naboforhold av 27. mai 1887, hvoretter ingen uten naboen samtykke eller annen særlig adkomst kan anbringe innretning, ha oplag eller drive virksomhet, som vil forvoldet naboen usedvanlig eller upåregnelig ulempe, og ved et skjønn om hvorvidt ulempe vil forvoldes etter loven skal tas spesielt hensyn til stedets og omgivelsenes beskaffenhet og «tidligere benyttelse».

Selskapets sist i skjøtene tatte forbehold om rett til lempning av servituttene tillegger jeg ikke nevneverdig vekt. Forbeholdet kan kun sikte til småforandringer, og selskapet kan ikke ved denne bestemmelse være berettiget til å endre strøkets karakter.

Om tomtenes størrelse finnes intet uttalt i dokumentene, og i bygningsforskriftene finnes kun en bestemmelse (§ 6) om, at så lenge et strøk ikke er fullt regulert, treffer reguleringskommisjonen bestem-

melse om bygningsbeliggenhet, avstand fra gate eller vei m. v. Efter siste punktum i paragrafen må som regel ingen bygning tillates opført i mindre avstand fra midten av forbiførende vei enn 12.5 m. Efter den almindelige bygningslov § 6 har reguleringskommisjonen å utarbeide forslag til fullstendig reguleringsplan for et område, såfremt sådan plan ikke før er utarbeidet, og det forekommer mig å måtte være en smukk opgave for Blommenholms Vel å søke gjennemført en fullstendig regulering av eiendommen.

Ad 4. I anledning nærværende spørsmål kan jeg i alt vesentlig henholde mig til hvad der er uttalt i anledning spørsmål 3. Skulde der finnes grunn til å foreta noget særskilt, vil jeg foreslå at Vellet — foruten om en reguleringsplan for den uregulerte del av Blommenholm — optar forhandlinger med selskapet om avslutning av en overenskomst hvori det uttrykkelig uttales, at de parsellene pålagte servitutter uten videre eller i allfall i alt vesentlig skal være gjensidige og således tillike omfatte den usolgte del av Blommenholm. Dokumentet må naturligvis eventuelt tingeses som heftelse på eiendommen. Skulde selskapet nekte å avslutte sådan overenskomst, tør jeg imidlertid, efter hvad før er uttalt om skjøtenes innhold, ikke tilråde Vellet eller parselleierne å gå til prosess. Derimot kunde det måskje være praktisk om der blev utfordiget et protestdokument, hvori hevdes at parselleierne har kjøpt sine tomter og bygget på Blommenholm under den forutsetning at strøket var og alltid skulde oprettholdes som førsteklasses villastrøk, og at servituttene i skjøtene i allfall i alt vesentlig måtte betraktes som gjensidige og bindende tillike for selskapet. I dokumentet, der visstnok bør undertegnes ikke bare av Vellet, men også av parselleierne, måtte videre uttales, at fullt ansvar i enhver henseende vil bli gjort gjeldende, ikke bare mot selskapet, men også mot senere eiere av eiendommen Blommenholm, om der måtte bli foretatt salg, bebyggelse eller andre disposisjoner som måtte forandre strøkets karakter som et førsteklasses villastrøk.

Den mellem selskapet og skogkonsulent Jelstrup oprettede overenskomst vil sees å gå ut på, at kjøperen skal ha fri og kjørbar adkomst til sin parsell fra Drammensveien ad den gamle bygdevei og den såkalte skogvei, at selskapet skal vedlikeholde forbindelsesveien (sneplougkjøring heri innbefattet), holde den oplyst og vedlikeholde hovedkloakkledningen til parsellen. Av utgiftene til vedlikehold og belys-

ning skal parselleieren refundere selskapet 1/8. hvorhos selskapet har forbeholdt sig rett til å pålegge senere solgte parseller samme forpliktelse til å delta i utgiftene med opfyllelse av de forpliktelser som omhandles i overenskomsten med Jelstrup, således at selskapet er helt løst fra sine forpliktelser i det øieblikk det ved tingleste kontrakter har krav på å få alle av overenskomsten flytende omkostninger refundert av parselleiere.

Foruten dokumentene med Jelstrup vedlegges de mig oversendte skjøter og andre dokumenter, ialt 12 bilag.

Oslo, den 26. mai 1925.

Ærbødigst

Jan Helmer.

Vi hitsetter et av de vanlige skjøter (Tollef Rasmussens) samt det av hr. Helmer omtalte skogkonsulent Jelstrups skjøte og overenskomst.

«Undertegnede A/S Blommenholm av Bærum erkjenner å ha solgt likesom vi herved selger, skjøter og overdrager til hr. kasserer Tollef R. Rasmussen en parsell av vår eiendom Blommenholm G. Nr. 9 Br. Nr. 56 i hvilken parsell ved skylddelingsforretning av 11. april d. å. har fått G. Nr. 9 Br. Nr. 73 av skyld 8 øre i Østre Bærum Tinglag for en kjøpesum av kr. 4 200.00, og da disse fire tusen to hundre kroner er avgjort ved en samtidig med nærværende skjøte utstedt pantobligasjon stor kr. 4 200.00, så skal nevnte parsell G. Nr. 9 Br. Nr. 73 være hr. kasserer Tollef R. Rasmussens sanne eiendom, hvorfor vi innestår som hjemmelsmenn etter loven. Kjøperen er gjort bekjent med de på eiendommen påhvilende heftelser og servitutter og har å finne sig i de anmerkninger som ifl. pantebøkene vil bli påført skjøtet, de hovedbølet påhvilende pantobligasjoner selvfølgelig undtatt.

Salget er for øvrig skjedd på følgende uttrykkelige betingelser: Eiendommen skal holdes inngjerdet med amerikansk ståltrådgjerde med malte jernstolper eller annet approbert gjerde. På tomten, der ikke kan utparselleres, må der kun opføres en enebolig og fornødne uthuser. Hovedbygningen må ikke være høiere enn to fulle etasjer, kvist og tårnparti. A/S Blommenholm forbeholder sig rett til å approbere tegningene til de opførendes bygninger og disses beliggenhet på tomten. Tomten må ikke benyttes til nogen bedrift der medfører

Sekretær Harald Knutzens «Luna».

støi, lukt eller urenslighet og heller ikke til restaurasjon, forlystelsessted, landhandleri, bakeri etc.

Parsellen erholder adgang til badehus og båtfeste efter A/S Blommenholms nærmere bestemmelser. Vedlikehold av badehus, veibelysning o. lign. akter A/S Blommenholm foreløbig å la utføre for egen regning, dog uten forbindtlighet for fremtiden. Parsellen skal delta i Blommenholms Vel. Skulde dette ophøre, har A/S Blommenholm rett til uten dannelse av noget vel mot å by de fordeler som de forskjellige "Vel" i Bærum i almindelighet byr, å kreve kontingent av samme størrelse som Sandvikens og Høviks Vel.

Kloakkvann må ikke føres ut av parsellen uten å ha passert rensekum eller filtrerende lag av jord eller lignende. Vannledningsrett over parsellen forbeholdes mot erstatning for skade forvoldt ved anlegget.

A/S Blommenholm forbeholder sig enerett til lempning av servittene på denne såvel som på andre eiendommer hvor det måtte finne anledning dertil.»

Utskrift av Akers herredsskriveris pantebok forsåvidt angår nedenstående den 3. mai 1909 tingleste dokument:

Skjøde.

Undertegnede A/S Blommenholm av Bærum erkjender herved at have solgt ligesom vi herved sælger, skjøder og overdrager til hr. Skogkonsulent *Henrik Jelstrup* den fra Hovedeiendommen gno. 9 bno. 1 ved skylddelingsforretning af 17. oktober 1907 fraskilte eiendom gno. 9 bno. 45 af skyld 10 øre med alle paastaaende bygninger og mur- og nagelfaste indretninger.

Kjøbesummen kr. 14 500.00 fjorten tusinde tre hundrede kroner er afgjort paa følgende maade: Kjøberen har overtaget som personlig debitor den paa eiendommen hvilende pantegjeld nl.: 1. til Carl Kierulf & Co. kr. 7000.00, 2. til bureaucchef Omsteds børn kr. 5000.00, 5. til A/S Blommenholm kr. 2500.00 samt betaler kontant kr. 2000.00, tils. kr. 14 500.00.

Eiendommen overtages den 20. april d. a. fra hvilken dag kjøberen forrenter kjøbesummen.

Kjøberen er gjort bekjendt med de eiendommen paahvilende heftelser og servituter og har at finde sig i de anmerkninger som ifl. pantebøgerne vil blive paaført skjødet; de Blommenholm hovedbøl paahvilende pantobligationer selvfølgelig undtaget. Salget er forøvrigt skeet paa følgende udtrykkelige betingelser:

Eiendommen skal holdes indgjærdet med malet stakit ikke høiere end 1½ meter eller amerikansk staaltraadgjærde med malede jernstolper. Paa eiendommen, der ikke kan udparcelleres maa der kun være en hovedbygning og fornødne udhuse. Hovedbygningen maa ikke være høiere end to fulde etager, kvist og taarnparti. A/S Blommenholm forbeholder sig ret til at approbere tegningerne til opførendes bygninger og disses beliggenhed paa tomten. Eiendommen maa ikke benyttes til nogen bedrift, der medfører støi, lugt eller urenslighed og heller ikke til restauration, forlystelsessted, landhandleri, bageri etc. *Eiendommen erholder adgang til badehus og baadfæste efter A/S Blommenholms nærmere bestemmelse. Vedligehold af badehus agter A/S Blommenholm foreløbig at udføre for egen regning dog uden forbindtlighed for fremtiden. Angaaende vedligehold af vei, hovedvandledning samt ang. belysning af den fra den gamle bygdevei førende vei op til eiendommen er der d. d. mellem kjøber og sælger oprettet særskilt kontrakt, som bliver at thinglæse paa saavel hovedbølet som parcellen samtidig med dette skjøde. Kloakvand maa ikke*

føres ud af parcellen uden at have passeret rensekum eller filtrerende lag af jord eller lignende. Vandledningsret over parcellen forbeholdes mod erstatning for skade forvoldt ved anlægget. *A/S Blommenholm forbeholder sig eneret til lempning af servituterne paa denne saavel som paa andre eiendomme, hvor det maatte finde anledning dertil.*

Bærum d. 50. april 1909.

A/S Blommenholm.

C. H. Homan.

Vedtaget: Henrik Jelstrup.

Herfor kr. 1.60 berigtet ved stempelmerker.

Utskriftens riktighet bekræftes:

E. Qvigstad,
edsv.

Utskrift av Akers herredsskriveris pantebok forsåvidt angår nedenstående den 3. mai 1909 tingleste dokument:

Overenskomst.

A/S Blommenholm og kjøberen af gno. 9 bno. 45 — oprindelig parcel af selskabets eiendom Blommenholm gno. 9 bno. 1 i Bærum — Bærum indgaar saadan kontrakt: 1. *A/S Blommenholm skaffer kjøberen fri og kjørbar adkomstvei til parcellen fra Drammensveien ad den gamle bygdevei og den saakaldte Skogvei og indestaar for at denne forbindelsesvei til enhver tid vedligeholdes paa tilfredsstillende maade. Sneplougkjørsel heri indbefattet.* Parcellens kjøber indgaar i den anledning paa efter fornøden legitimeret maanedlig regning at refunderere A/S Blommenholm $\frac{1}{8}$ af de omkostninger, vedligeholdet af nævnte veiforbindelse maatte medføre. Vedligeholdet af den del af den nedlagte bygdevei, som ligger østenfor veikrydset med Skogveien er parcellen helt uvedkommende. 2. A/S Blommenholm besørger vedligeholdet af den til parcellen førende hovedvandledning dog saaledes, at parcellens eier efter regning for hvert halvaar refunderer aktieselskabet $\frac{1}{8}$ af de udgifter, som medgaar til vedligehold af den del af hovedvandledningen, som ligger mellem vandkummen i veien ovenfor organist Lindemans parcel og stikledningen til den solgte parcel. 3. *A/S Blommenholm indestaar for, at den i post 1 nævnte forbindelsesvei til enhver tid er tilstrekkelig oplyst ved elektrisk lys,* saaledes at der mellem Dammen ved organist Lindemans parcel og

den solgte parcel holdes indtil 9 dog ikke under 6 lamper mindst av styrke som de nu brugte glødelamper. Parcellens eier refunderer aktieselskabet $\frac{1}{8}$ af de fremtidige udgifter ved omhandlede lampers brug, inclusive strøm, lamper og vedligehold af ledning og stolper. Parceleieren har adgang til at lade elektricitet til brug paa parcellen lede ad lysledninger i forbindelsesveien. 4. A/S Blommenholm har adgang til ved lignende kontrakt at paahefte parceller af eiendommen Blommenholm gno. 9 bno. 1, som herefter måtte blive solgt forpligtelse til at deltage i udgifterne ved denne kontrakts opfyldelse, saaledes at aktieselskabet vil være helt løst fra denne kontrakt i det øieblik det i h. t. thinglæste kontrakter har krav paa at erholde samtlige med denne kontrakts opfyldelse fornødne omkostninger refunderet af parcellerne. I det øieblik A/S Blommenholm er løst fra denne kontrakt, er den heromhandlede af vedkommende senere solgte parcellers eiere forpligtet til for fælles regning at besørge det i denne kontrakt omhandlede vedligehold af vei og vandledning samt veibelysning, saaledes at den heromhandlede parcels eier udreder $\frac{1}{8}$ af de hermed forbundne omkostninger. Denne kontrakt bliver at thinglæse paa saavel gno. 9 bno. 45 som paa aktieselskabets eiendom gno. 9 bno. 1. Udgifterne ved thinglæsning og stemplet papir deles likt af de to kontraherende parter.

Christiania 30. april 1909.

Henrik Jelstrup. A/S Blommenholm. C. H. Homan.

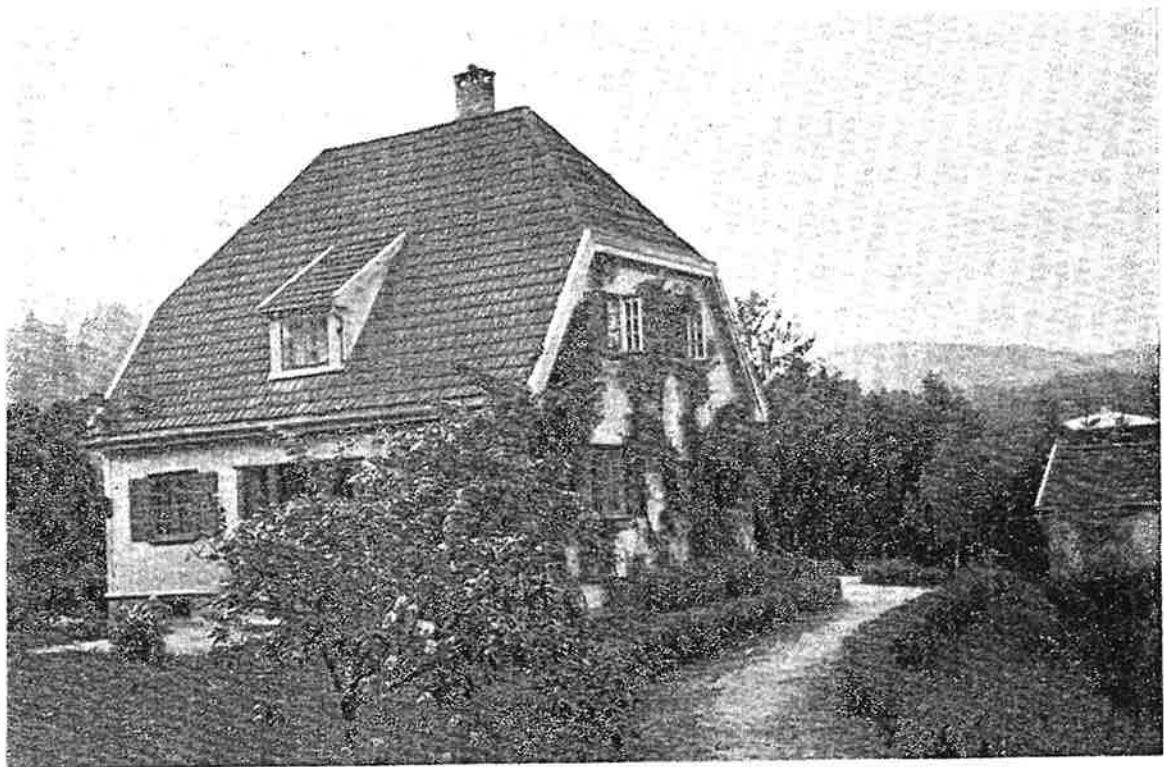
Herfor kr. 1.60 berigtet ved stempelmerker.

Utskriftens riktighet bekräftes:

E. Qvigstad,
edsv.

Under 28. januar 1926 skriver advokat Helmer følgende i tilslutning til sin tidlige betenkning:

«I forbindelse med min uttalelse av 26. mai f. å. til det ærede Vel tillater jeg mig innesluttet å oversende utskrift av skjøte av 14., tl. 22. april 1898 fra overrettssakfører (kasserer) Halvorsen til advokatene Jacobsen og Skjelderup m. fl. på Blommenholm gård m. v. Av skjøtet vil sees at kjøperne vedtok forpliktelse til «på den del av de solgte eiendommer, der er beliggende mellem jernbanelinjen og

Disponent Krafts «Kraft».

sjøen, ikke å anlegge eller drive verksted, fabrikk eller nogen bedrift, oplag o. l., som kan genere ved røk, lukt, støi etc., likesom der heller ikke må has offentlig forlystelsessted eller restaurasjonsvirksomhet (sanatorium eller pensjonat med mulig til sådan knyttet utskjenningsrett heri ikke innbefattet)». Og samtidig vedtok Halvorsen de samme forpliktelser for sin gjenværende del av Blommenholm.

De omhandlede servitutter er naturligvis bindende også for de etterfølgende eiere av de respektive eiendommer.

Ærbødigst

Jan Helmer.»

Forholdet mellem Vellet og A/S Blommenholm var så langt det på grunnlag av foreliggende dokumenter lot sig gjøre forsåvidt klarlagt.

Stillingen var etterhånden blitt om ikke nettopp klar, så i allfall noenlunde avklaret. Den opfatning arbeidet sig da også mer og mer frem at Vellet måtte bygge på egen styrke og

basere sitt arbeide for strøket på egne midler også når det gjaldt veivedlikeholdet.

Den seige og årelange kamp med A/S Blommenholm endte forsåvidt kunde man vel si som et nederlag for Vellet på dette punkt. Men meget var også vunnet. Medlemmene var kommet hverandre nærmere. Følelsen av fellesskap blev sterkt fremherskende — en følelse som kanskje er et av de mest karakteristiske trekk ved Blommenholms Vel, og som ennå ved 25-årsjubileet viser sig å være til stede i utpreget grad.

Men nu må man ikke tro at Vellets styre i denne tid bare var optatt av kompetansespørsmål.

Det var nok av oppgaver, og løsningen av dem gikk slag i slag.

Man fikk rekkverk ved en jernbanebro og tak over en jernbaneundergang, passet på myndighetene når de grov ned kabler eller ødela trefortau, at de satte veien i god stand etter sig. Et stort arbeide blev nedlagt for å få de farlige jernbaneoverganger ved Sjøveien og Presteveien erstattet med underganger, men dessverre uten resultat.

Følgende veier fikk navn approbert av kommunen:

1. *Stasjonsveien* fra Drammensveien forbi Blommenholm stasjon til Gamle Drammensvei.
2. *Homans vei* fra Stasjonsveien til Presteveien.
3. *Blommenholms vei* fra Stasjonsveien under jernbanen mot Kokkerud.
4. *Presteveien*, gammelt navn på veien fra presten Johnsons tidligere eiendom (nu Munchs), over jernbanen til broen over elven ved Engervannet.
5. *Halvorsens vei* fra Blommenholmveien til Birkelunden.
6. *Sjøveien* fra Halvorsens vei over jernbanelinjen og Gamle Drammensvei til nye Drammensvei.

Ole G. Knudsens «Gisleheim».

7. *Sverrestien* bak Preståsen langs Engervannet.
8. *Okshodeveien*, forbindelsesvei mellem Gamle Drammensvei, Blommenholmveien og videre.
9. *Skogstien*, forbindelsesvei over Milestensåsen, Gamle Drammensvei til Blommenholmveien.

Hertil kan føies at forbindelsesveien mellom Halvorsens vei og Presteveien senere er foreslått døpt *Bjørnstadveien* etter Blommenholms Vels første formann.

Videre blev det i samarbeide med A/S Blommenholm anlagt en bjerkeallé i Homans vei. Man utvirket at stasjonen fikk flaggstang igjen etter ombygningen. Det blev utgitt brevkort med kart over Blommenholmområdet på baksiden, og søppel-spørsmålet var også i denne periode gjenstand for de forskjellige styrers opmerksomhet. Det blev videre arbeidet for å få et kart ophengt på stasjonen, men dette arbeide blev først gjennemført i 1926. Man henvendte sig til Statsbanene for

å søke å beholde den stasjonsbetjening (de herrer Vogt og Bøhn) man hadde, og da dette ikke lyktes, blev de to fratredende stasjonsbetjenter overrakt vakre gaver til avskjed.

Det blev våket strengt over medlemsskapet. Bare eiere av parseller solgt av A/S Blommenholm fikk stemmerett. Et brev til eieren av Skogtun, som var solgt fra hovedgården før A/S Blommenholm ble startet, er forsåvidt karakteristisk:

«Da styret er blitt opmerksom på at vår tidligere kasserer har notert Dem som medlem av Blommenholms Vel, tillater vi oss herved å meddele Dem, at ifølge Vellets lover, hvorav et eksemplar vedlegges, kan kun de være medlemmer som er eier av parsell solgt av A/S Blommenholm. Da dette ikke er tilfelle for Deres vedkommende, kan vi dessverre ikke notere Dem som medlem av Vellet. Da De jo allikevel har fordel av Vellets virksomhet, som omfatter veibelysning, sneplogkjøring, sandstrøing m. m., er det dog intet i veien for å yde et årlig bidrag av kontingentens størrelse, dog vil et sådant bidrag ikke medføre adgang til badehus og båtplass, og heller ikke medføre andre rettigheter som tilkommer Vellets medlemmer, såsom stemmerett på generalforsamlinger etc. Skulde De ønske å yde et sådant bidrag, vil det bli mottatt med takk.»

Man henvendte sig til reguleringskommisjonen for å sikre Birkelunden som åpen plass for Blommenholm med adkomst til sjøen og til Engervannet, og påtalte hugst såvel i Birkelunden som på Preståsen. Vellet tilbød sig endog å kjøpe en del av Birkelunden, men fikk avslag, da det ville ødelegge A/S Blommenholms utparselleringsplan.

Sommeren 1924 blir det anbragt navneskilter ved veikryssene.

Vinteren 1925 kommer også kommunen til eftertanke og retter en henvendelse til Vellet om navneskilter. Den tas med her med særlig tanke på eftertiden.

«*Veinavn.* I formannskapets regler for veinavn heter det:

”Ved veiskiller opsettes *etterhvert* tydelige navneskilter av en av bygnings- og reguleringskommisjonen godkjent type. Skiltene opsettes av ingeniørvesenet for kommunens regning *forsåvidt skilter ikke tidligere er anbragt.*”

Det vilde være til hjelp for ingeniørvesenet og samtidig tjene som kontroll om de enkelte vels formenn eller styre velvillig vilde gi oss en fortegnelse over de veiskiller innen Vellet som nu mangler navneskilt, og som De mener bør få sådant.

Jeg tillater mig derfor å henstille til Dem å gi oss sådan meddelelse og i tilfelle så snart som mulig, da man med det første akter å foreta bestilling av skilter.»

Vellets svar lyder:

«I besvarelse av Deres ærede av 7. desember 1925 tillater vi oss å meddele at Vellet har oppsatt *midlertidige* veiskilter av tre. Disse kan dog ikke antas å være særlig holdbare. Når det blir tale om ombytning, står vi gjerne til tjeneste med forlangte opplysninger.»

Som man ser er Vellet tidlig ute når det gjelder den stedlige orden.

Et kapitel for sig er i denne tid veibelysningen, og den voldte de forskjellige styrer meget arbeide og mange ergrelser. Noen takk hører vi intet om.

Monopolinnehaveren av leveranse av elektrisk kraft, A/S Glommens Træsliberi, viste sig særdeles påholden når det gjaldt utvidelser av veibelysningen.

Adskillig av vanskelighetene skrev sig også fra at Vellet bare administrerte en del av lampene, mens A/S Blommenholm sørget for storparten av veibelysningen. Hvilke lamper var Vellets og hvilke A/S Blommenholms hersket det noen tvil om.

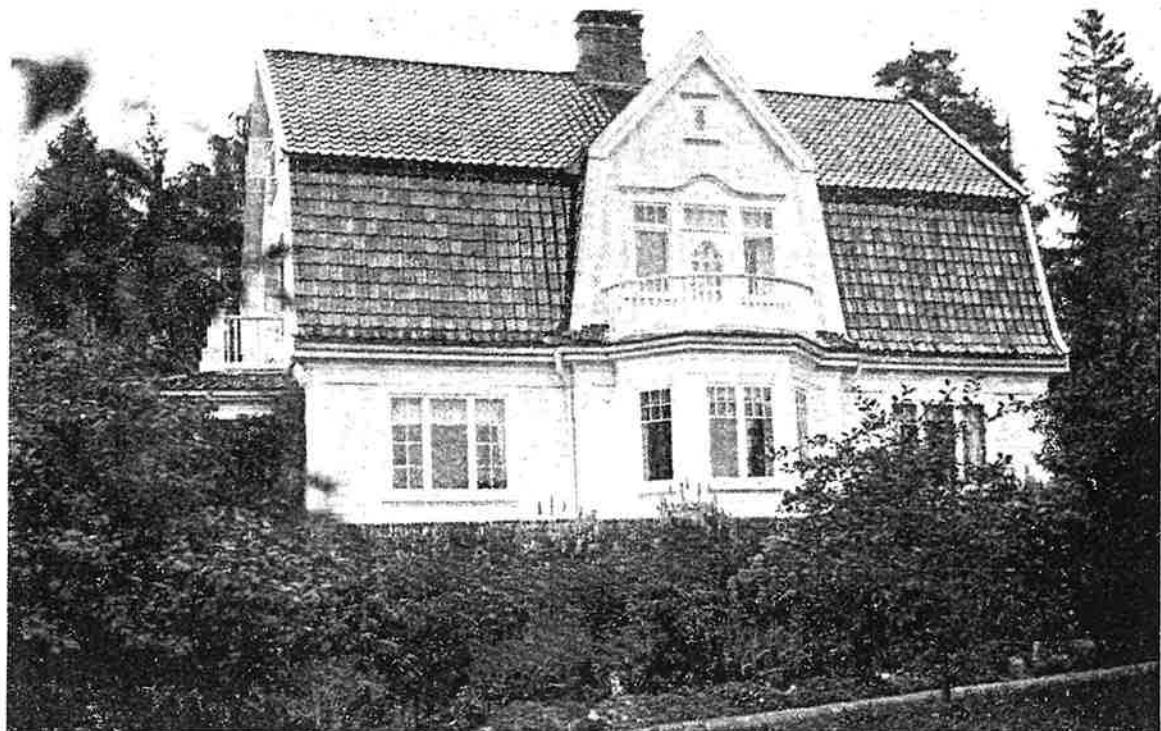
I 1919 anmoder man A/S Glommens Træsliberi om å få strømprisen nedsatt med den begrunnelse at andre vel betalte mindre enn Blommenholms Vel. Samtidig ville man gjerne ha satt opp 4 nye lamper.

Glommen ville ikke høre om noen reduksjon. Tvert imot, skulle nye lamper opsettes, måtte den gamle kontrakt fra 1913 annuleres og en langt høyere pris betales for samtlige lamper.

I sin nød tydde da Vellet til kommunestyret og bad om hjelp til en rimelig ordning med elektrisitetsverket. Kommunen fant også verkets betingelser uantagelige, men kunde ikke yde noen direkte bistand.

Det viste seg senere at kommunen benyttet denne anledning til å stramme sine betingelser da det gjaldt en konsesjon på Lysaker, hvorefter så Glommen frafalt sitt forlangende om ophevelse av den gamle kontrakt. Men for de nye lamper blev det forlangt kr. 50 for hver — en pris Vellet fant altfor høy. Vellet henvendte sig så til ordføreren med spørsmål om hvorledes han ville stille sig til kommunens overtagelse av veibelysningen. Han foreslo en slik henvendelse sendt gjennem det i 1917 opprettede Fellesråd for Velforeningene. Fellesrådet nedsatte da en lyskomité. Noe resultat av dens arbeide kan ikke sees å foreligge for Blommenholms vedkommende.

I 1922 nekter Vellet å betale det av Glommens Træsliberi beregnede dyrtidstillegg på $\frac{1}{6}$ av strømprisen, og i 1923 blir det fastslått hvilke lamper tilhører A/S Blommenholm (64) og

Skibsreder Esbensens «Jomfrukroken».

hvilke Blommenholms Vel (15). Vellets lampestolper blev så forsynt med nummerskilter og merket B. V.

Til alle disse vanskeligheter kom det så at det var to tendautomater, som begge var gamle og ofte klikket. Her utførte telegrafinspektør Rasmussen et utmerket arbeide. Tross Vellets strev for å bøte på manglene ved veibelysningen uteblev ikke kritikken. Scenen er «Budstikken».

En kjent høyrepolitiker skriver således i september 1923 i «Budstikken», riktig nok med adresse «rette vedkommende»:

«Hvem har ansvaret og tilsynet med belysningen på Drammensveien?

De nuværende forhold er nemlig så merkverdige at man ad denne vei må foresørre herom.

Undertegnede gikk igåraftes fra Sandviken til Blommenholm og på strekningen Raanaas—Ole Olsen var det intet lys, i Ytteborgsvingen brente tre lykter, men derfra og så langt

jeg kunde se bortover Ramstadsletten var ingen lykt tendt. Heller ikke i overgangene til Blommenholm stasjon.

Nu er dette ikke første gang sådant skjer, ti lyktene på Ramstadsletten især har jo alltid en tilbøielighet til å lyse i måneskinn og utover formiddagen. I overskyet vær og mørke aftener derimot kan man nesten være sikker på at de er slukket. Hvad er grunnen?

Nu da de lange mørke aftener igjen inntrer, må man inn-trengende anmode om at dette må bli rettet.»

Og en annen innsender skriver med en noe mer direkte adresse: «Der har vi nu Blommenholms Vel som sier sig å sørge for veibelysningen. Det gjøres dårlig.» Og han fortsetter: «For tre—fire år siden tok Sandvikens Vel ned to av sine lamper der stod på Blommenholms område i Gamle Drammensvei. Det har ikke falt Blommenholms Vel inn å anbringe nye lamper istedenfor de bortrøvede.»

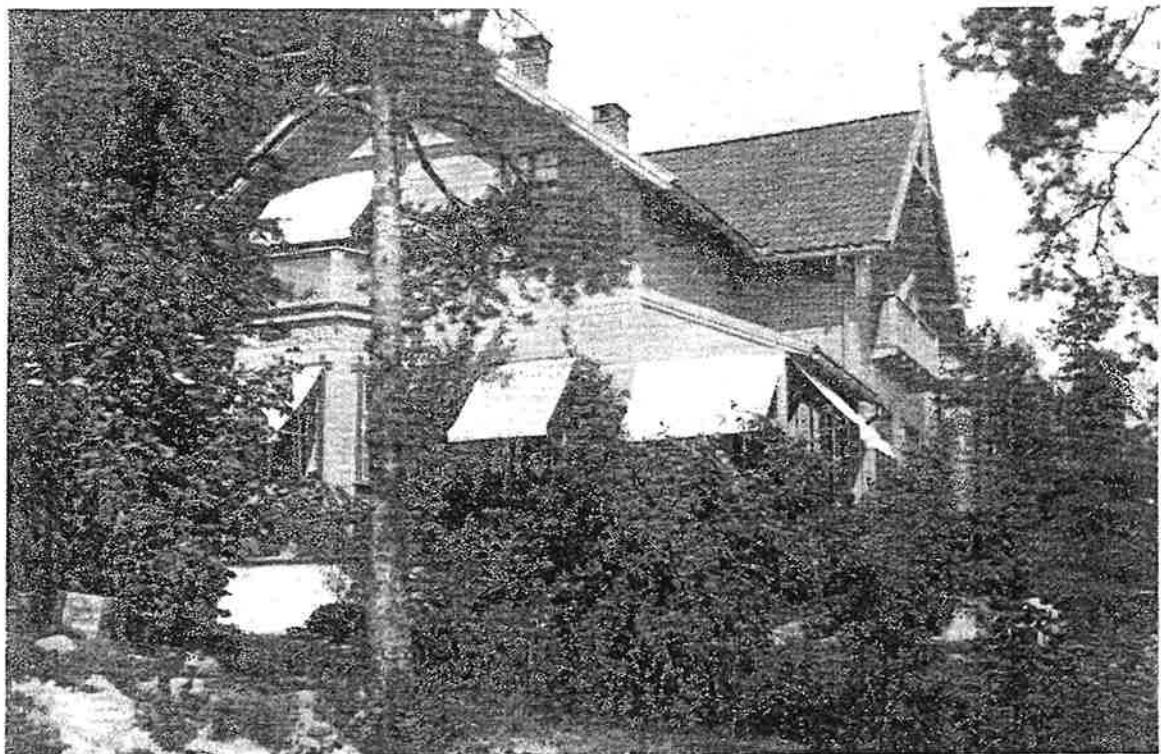
Med Vellets ovenfor nevnte strev for å skaffe fire nye lamper som bakgrunn, må kanskje denne kritikk synes noe uberettiget.

I august 1925 overtok vellet administrasjonen av samtlige lamper, efterat Homan hadde sagt op sin kontrakt med Kykkelsrud. Dog skulde A/S Blommenholm holde de ni vestligste lamper i Preståsen (ifølge tinglest kontrakt med en parselleier).

Nu var linjene klare også for veibelysningens vedkommende, og de i «Budstikken» omtalte to lamper i Gamle Drammensvei blev satt op.

Men det blev forbeholdt det i 1926 valgte styre å bringe i stand en ensartet kontrakt med Kykkelsrud.

Kloakkspørsmålet som hadde vært sterkt i forgrunnen i forrige periode, dukket op igjen også i denne.

Kaptein Lies «Bækkevold».

Særlig var det beboerne av «Jordet» som var interessert i saken, og disponent *Kraft* blev i 1920 anmodet om å konferere med kommunen. Gjennem Vellet sendtes en skrivelse om saken 17. juni 1920.

Neste gang spørsmålet er fremme, er i 1925 og en skrivelse fra Vellet resulterer i at kommunens ingeniørvesen utarbeider planer til hvis gjennmførelse det kreves 18 070 kroner, og kommuneingeniøren fortsetter:

«Det er efter mitt skjønn meget påkrevet å få bedret avløpsforholdene ved Blommeholm, og jeg tillater mig å foreslå at det fastsettes en passende bidragsandel for de interesserte for at arbeidet med bidragstegning eventuelt kan komme i stand.»

Disse dokumenter blev så oversendt disponent *Kraft* for at han kunde ordne med distriktsbidraget (50 %) blandt de interesserte parselleiere.

Det viste sig imidlertid at stemningen blandt parselleierne på dette tidspunkt var meget matt når det gjaldt å delta i de betydelige utgifter til anlegg av kloakk. Hermed stanser saken op, og det blir et senere styres fortjeneste å bringe denne sak i havn.

*

Den bekvemme adgang til sjøen er og har alltid vært blommenholmers stolthet.

De fleste av dem har båter, større eller mindre.

Det forefinnes også et badehus og et båthus. Disse eies likesom grunnen de står på av A/S Blommenholm.

Badehuset er blitt flittig brukt i årenes løp, og det har jo også hendt at Vellts medlemmer har glemt at de bare er adgangsberettiget til og ikke eiere av badehuset.

Efter hånden utviklet det sig den arbeidsordning at Vellt administrerte badet og bryggen ved en badekomité valgt blandt styrets medlemmer og approbert av A/S Blommenholm. Den første badekomité ble valgt i 1922 og bestod av herrene *Bielke* og *Molvig*. Badekomiteen fikk sin fullmakt fornyet for ett år, og leieboere hadde ikke adgang medmindre de ved leie av et helt hus trådte inn i eiernes sted.

I 1923 blev det også ansatt en mann ved badet for å føre det daglige tilsyn. Han skulde påse at badelivet foregikk i sømmelige former og i det hele våke over stedets tukt og orden. Frem for alt skulde han blankt avvise alle som ikke var adgangsberettiget, og det var bare parselleiere av gr. nr. 9.

Nu viste det sig vanskelig å få en mann som var streng nok, og badelivet blomstret.

I 1924 besluttet en påbygning av badet med en veranda på vestsiden. Ingeniør Homan stilte sin motorbåt «Oleana» til